

העולמים הזה



עצמות
תש"ז

כחיל הנח"ל המטרת עתה בשוב ספר הזדעזע מהמאמר בקשר ל"בניו לשלמו?" כל זמן שהנבולות מיושבים על-ידי הקיבוץ צימ לא יזכה מנחה בניו בשלמו. יתר טוב דיקטטורה של מא"י מאשר שלמו פשיסטי של דימונו.

א. ג. צה"ל
... האינכם סבורים כי תנועה זו מחבלת ומיחה לאותם ערכים נשגבים — רעיון המסכ"ל הלבן, רעיון השר לעיני הערבים, רעיון פתרון בעיותיה הגורליות של מדינת ישראל במדיניות צלולה של טווח ארוך?

שחור ואדום

אבקש להעיר אי אלו הערות הנוגעות למאמר "שחור ואדום" (העולם הזה 1017). למרות טענות של העורך כי רק מי "שוכח" לראות ולבחון את שני צדי המטבע, וכך להענין ולהשיב אם מבצע סיני היה כדאי, כותב המאמר טוב, הכתפלות רק על צד אחד והוא הצד השחור של המטבע. האם האזרח אורי אבנרי צריך לקבל את מסקנותיהם של הפרשנים הצבאיים מלונדון או יהפוי? האם לא ידוע לו על הצהרותיו של הרודן המצרי כי ברצונו להכחיד את ישראל? האם התפקה הע"ית'מערית היתה בעיניו אומי הנגתי כל כך מוכתק? ואם העורך מתקשה להבין מדוע נעצר צה"ל לפני התני-לה, האם לא ברור לו כי בתכנון הכללי הוסף על צה"ל לכבוש את שטח סיני עד לתעלה בלבד?

אליעזר גולדברג, רמת-גן

אתם כותבים כי ההתערבות הבריטית-צרפתית הזיקה לישראל יותר משהועילה. לוא נאלצה ישראל להלחם לבדה, היו תל"אביב וחצי ת"י חרות מהפעצות המינים וחי-אירשניים.

יוסף רילף, תל-אביב

נער על הקו

נער על הקו" (העולם הזה 1019) היא רשימה מעניינת אף כי נכתבה על נושא לא ילידי. אתם רואים — לא הכל שלישי ב"מדינה זו. המשיכו בקו זה.

ק. יקר, ירושלים

מה קרה לכם? בנליון האחרון לא מצאתי שום נרלי שחיתות חדש ואילולי הרשימה על הנדפוסים, הייתי סבור לפי העתון כי הכל במדינה חובי טוב. ואם לקרוא על דברים טובים, אפשר לקרוא אותם ב"הבר" למשל. אולם אחרי שקראתי את רשימתכם למשל שבצע הנרלי, נכחתי שאפילו בכתבות על מעשים חיוביים, אתם אחר לא יכול להתי-חרות בכס. ההוכחה — עתון בוסר העתיס את הרשימה במלואה.

צדוק שמעון, תל-אביב

מכתבים לשיע

נחתי למקרא כתבתו של שיע נלור (העולם הזה 1019). היא הוכיחה שוב של שיע חוש הוסור בריא ברמה שיה לבריאות רנליו. אולם לשאלת השאלה האם זה בריא? לפסדם מכתבים פרטיים? כל מעורו של שיע, שירצה עתה לכתוב אליו מכתב, יה שוב על כך פעמיים. שמא יזיק הפסום לבריאותו.

נחום קאופמן, חיפה

האם הקורא קאופמן בריא?

הספורת כפיה

לשעוררית בניו הקולנוע בישראל (העולם הזה 1019) השילו לי להעיר כי למרות עמי מיות חבידור הקולנועי הרו כרטיס עממי במחירו, נדיר ביותר, על הרשויות המתי-אימות הכביס באמצעות חוקים וחוקי עוד אחוז הולם של כרטיסים במחיר עממי וי מול. בקשר לקיצוצים: קהל עם דם היה מחרים כרטיס ממוצעים והיה מסיל בזה את משקלו למערכה נגד התספורת הכפיה.

אליק מג, חיפה

אהות עמים

שמי ניכים נאסר אדון, בו הערה הדרונית מלית אל כרפל. מלחמת העצמאות שרתתי בעה"ל ועתה אני עובד בסביבות אילת. ברי עיני להפנות מכתב זה לאנשי ינור ולאנשי מפלגת אחדות העבודה. לפני שבע באה אנשים מינור לטיול באילת. נכנסתי אדם בשיחה. אמרת להם כי אני חיפאי וכי אני מכיר כמה מאנשי קבוצה וביחוד את אסף כרז ו"ל אשר נפל בנסותו להציל חיי פצוע דרוזי.

כאן התערבה חברה בוגרת וציינה כי שבות עשה אסף ביוצאו להציל חיי חיל דרוזי. חברה שניה הוסיפה כי אין חיל אמן מלא בערבי ולא בדרוזי, כי הם אלו בים בפועל. נפגעתו מאוד ולא יכולתי להי-ציא הנה מפי. נהג המכונית התערב נב הוא בשיחה והוסיף כי אחיו הוא בעל דגנה ביחידת המועטים וככל פעם כשהוא מביא חברים דרוזי לביתו, הוא (הנהג) יוצא מי הבית בכחילה. נגשתי לנהג, לחצתי את ידו והודעתי לו כי ברנע זה לחץ יד דרוזית.

אני רוצה לפנות אל מפלגת אחדות-העבודה הקוראת לאהות עמים ולרכישת נוער דרוזי וערבי לקיבוצים — איד נוכל להאמין בכס אם כך אתם סוהכים את בני הקיבוצים שלכם?

נסים נאסר אדון, אילת

זר עמלק

עורך העולם הזה מנכת למענו (העולם הזה 1019) כאילו ההתנחלות הפרושי-צדוקית נסוכה על פני מרבית ספרי התנ"ך, שלא נערכו בזמן המיוחס להם על-ידי המסורה. אורי אבנרי קובע כי פרק א' בספר שופטים הוא הפרק הנכון ששרר בתנ"ך. ראשית — אין זה נכון שהוא סותר בצורה מוחלטת את ספר יהושע ורק מוכיח כי מרבית הארץ נכבשה בזמן ההוא ולא כולה.

קשה על ספר זה לקבוע שהיה בארץ מיוזג תרבויות. איש מדע מעמיק לא היה מסתכן לקבוע עובדה כזאת. שנית — ניה שכימת סתירה מוחלטת בין ספר יהושע ופרק א' בשופטים, האם ההניגו מחייב פסילת ספר שלם על יסוד פרק אחד או להיפך? העורך מעמיד את יהושע מול ישעיהו ומפריז כי חשיבותו של הראשון. בעוד שאת ספר יהושע למדת ברפרוש פעם אחת את ספר ישעיהו למדתי בבית הספר פעמיים במלואו.

דן מרגלית, תל-אביב

האם אותה מפלגה, שלצרכי העמולתה נכ תב ספר יהושע, היתה מפא"י או אולי מפ"ל לנה אשר מפא"י אינה אלא נצר ממנה? מה דעתכם על מעשה דוד ובת שבע ותעלולי הניאופים של שלמה המלך עם אלף נשים וכל שאר מנהיגי האומה מימי בית ראשון ושני? כנראה שההבדל בין אותם מנהיגים לפנהיגי העם בזמננו נובע בעיקר מעצם הבדלי חזמו.

שמואל ב, תל-אביב

אורי אבנרי יודע שאני לא שידר לשלמו החושך של היר השחורה, כי אם לשלמו האור המחלף. ובכן אורי אבנרי סופר הניע, נשורה באיש אחר ואת עתונך בכא יום פקודה כי נגד התנ"ך הרמת יד ופרושים חדשים ומסולפים נתח לו. מוטב שתסביר לזרע עמלק עצמו את התורה היפה שלך על



קוראת פולר יבעלה, הונגיקונג

חינוד והשתלבות ברוח הנביאים כאשר אכח נו יושבים על נהשים ועקרבים. בעוד זרע עמלק מאיים להטימרו את מיטב הפסוקים מספר הספרים.

נשאלת השאלה אנה נניע? הקיבוצים סיר סו את התנ"ך על-ידי השמטת שם ה' ממנו ומחננת פחה עשו פליטון, ועשיו אתם דורשים להשמיט את מיטב הפסוקים מספר הספרים.

ה. יצחק, ירושלים

חרות כמה?

כחבר תנועת החירות הרוגל ברעיונותיה אני מיעד לעומדים בראש תנועתו לקחת את הכתוב ב"הנידון" (העולם הזה 1018) כרצוי נות גמורה. הסכנה אינה פנימית בממשלה אלא מהסוכוסים הנדולים ושיטותיהם מי בחוז. נכון היה שאם חירות תניע לשלמו; ישמטשו הסוכוסים בכוח באופן דיקטטורי ויצריקו את מעשיהם כמניני העם מפני הפשיסם. למניעת תופעה זו צריכה התנועה להכשיר את הקרקע.

שמואל שלי, חיפה

... כקורא ותיק של העולם הזה הספתי שהסכם טעונינים בהפלת המספר המיושבת במדינה. על-ידי זה שאתם מתקיימת את תנר עת החירות אתם עוררים במישרין למפא"י להמשיך לשלוט. מי זה יעו לומר שישנה מפלגה יותר מסורתית מחירות? אפילו מנחם בגין, מנהיג התנועה, נר בידרת מתרף צנועה.

יצחקי רחמים, נתניה

מה תפקידכם בעצם? לשלול מחקוראים את שריר התקווה האחרונה שששאר עריון לפי ליטה? הצנור בארץ עומ עם תנועת החירות ולא תוכלו להתעלם מכך.

מ. כנולסון, תל-אביב

הייתי אחד ממפקדיו (הנמוכים אמנם) של האצ"ל וזכרתי כימי המיוזג, כשהברי נחטפו ונכנסו לירי הבולשת הבריטית, הייתי צריך ממש לעצור בכוח את אנשי היחידתי מלצבע פעולות תנופל בחברי ההנהגה הפעם אחיה הראשון שארים נשק נגד כל אדם שלא יסבל את מרות הרוב. ימצאו עוד רבים כמוני שלא יהיה איכפת להם שאם תשלום אנרכיה — היא תשלום על הסוף. מי יתו והיך השחורה" תרשום זאת לפניה. "ירוחם", תל-אביב

Advertisement for 'העולם הזה' (The World) magazine. It features a logo with a lion and the text 'בלי מושא עינים'. Below the logo, there is a table listing the magazine's details: 'עורך הראשי: אורי אבנרי', 'ראש המערכת: שלום כהן', 'עורכי-משנה: דוב איתן, אורי סלע', 'עורך כיתוב: סילבי קשת', 'כתב בכיר: אלי תבור', 'חברי המערכת: עורך תכנית: אהרון צור', 'צלם המערכת: אריה קרו'. At the bottom, it says 'העתון הנקרא ביותר במדינה'.

העתון הנקרא ביותר במדינה

מס' 1020 • כ"ט ניסן תשי"א, 30.4.1957 • שנה 20 • המחיר 450 פר'

כי השקפה והצבי. בימי הופיעו ארבעה עתו נים עבריים: החבצלת, החרות, המוריה ו' הצבי. גם כן הירחון הפועל הצעיר.

העתון העולם הזה חביב עלי מאד. כי אתם מקפידים לומר את האמת וכל האמת. פה בשיקאגו ראו אותו יהודים מאות; עשרה אחוזים מהם קראו בעצמם ותשעים אחוזים הייתי המתורגמן לאנגלית או י' מידיש.

פעם, בנוסעי ברכבת תחת הארץ ישבו אחורי שתי נזירות קאתוליות. הייתי קורא העולם הזה ושמעתי שאחת אומרת לחברתה: הוא קורא יידיש. לא אמרה השנייה, זה עברית. והיא פתחה אליה בשאלה איפה העתון מופיע. בתל-אביב, מדינת ישראל, עינתי להן בגאווה.

אני הדור השלישי מהישוב הישן. הסבתה שביקרתי אותה בימי פגרה, ימים טובים ושבתות סיפרה לי שהיא זוכרת הרעש ה' גדול בסבריה. מתי זה קרה — אני יודע. דמי ספרדים גולו בעורקיה. זוכר אני בכל פעם שביקרתי אותה היתה אומרת: אתם השיקנוזים כולכם... אבל אנחנו הספרדים כולנו סאדיקים — אותו פזמון ישן שכבר עלה רפש.

הסב סיפר לי שבעת שביקר השר משע מונטיפיורי בירושלים הוא פנה על-ידי מתורגמן להאפנדי שגר בביתו, בשאלה מדוע המוחמדים בעת התפילה צועקים מעל ה' מסגר. מדוע אין להם פעמון כמו בכנסיות של אנגליה? האפנדי ענה לו בקיצור: רבנא מאנו אטראש — היוצר אינו חרש."

המכתב השני בא מקצה אחר של העולם. מהונגיקונג ליתר דיוק. שלחה אותו הגברת עמנואלה פולר, אשתו של הקונסול האמרי-קאי באותה עיר אקווסית. לגברת פולר ישנם ידידים רבים בתל-אביב, הזוכרים אותה כמנה צור, צברית חמודה ומלככת.

כתבת הקוראת פולר: "יתכן שרבים חושבים את מקום מושבי בארץ שכוחות אל. אך המושבה רחוקה מאד מלהיות שכוחת-אל. להיפך: אלים יש כאן די והותר. מייצ-רים אותם במאות ואלפים. לפני כמה שבר-עות ביקרנו בפאגודה ולידה בית-חרושת לבוהא. ספרנו: 10 אלפים אלים קטנים, מצופים זהב וצבע אדום. ארבעה קירות וכלל קיר אצטבאות מהרציפה לתיקרה, מלאי פסלים.

למרות הזרות במזרה הרחוק, הרי כי לידת "המזרח הקרוב" יש ונודמה לי שאני בבית, כעיקר כשאמול אבניו במסעדה הו' דית. המושבה היהודית כאן היא גדולה ורוב מאכליה מזכירים את המאכלים בארץ. ה' בגיאיו שלהם בדיוק כמו הפלפל שלנו. אבל בכל זאת, זה לא אותו הדבר. בעלי ואני פשט מתים לפיתה פלפל משוק הכרמל..."

מה מוצאת הקוראת פולר בהעולם הזה? "הדבר הכי קרוב לפיתה פלפל אמיתי ו' בלתי-מוזיף."

אבי נשא אותי על שכמו לראות יוצר הציונות תיאודור הרצל ז"ל. הרבה פעמים דיברתי עם אליעזר בן יהודה ובן-אבי, עורר

Handwritten signature: קורא סגל שיקאגו

מי הם האנשים המקבלים מדי שבוע את העולם הזה בפנינות הנידחות של שש יבשות? את השאלה הזאת הפנינו לאותם קוראים עצמם, אשר שמותימה מצויים ברשימת מיר גויי חוץ-לארץ שלנו. הכוחה היתה לבחור מבין התשובות המעניינות ביותר ולפרסמן בגליון העולם של העולם הזה.

ואמנם נתקבל חומר רב מאד, במעטפות שהבולים האקווסיים אשר הודבקו עליהן היו עושים כל אספן כולים למאשר. בין השאר, התברר לנו כי לא פחות משלושה כמרים נוצריים חתומים על העולם הזה וקוראים אותו בקביעות ולא פחות מ-23 רבנים יהודיים שואבים מדמיו את ידיעו-תיהם על הנעשה בארץ. כמובן שהמספר הגדול ביותר של קוראי העולם הזה בכנר הם ישראלים שנסעו ללמוד, לסיל או ליצב מוסדות רשמיים של המדינה.

אולם כל המכתבים הללו לא פורסמו. כי במקום גליון יובל חגיגי הוקדם העולם הזה 1000 להצגת זכרם של חללי מלחמת סיני.

★★★

השבוע ברצוני להציג בפניך שניים מאותם הקוראים. הראשון הוא ה. סגל, תושב שיקאגו שבארצות הברית. כותב הקורא סגל:

"זה לי ארבעים שנה שאני גר בשיקאגו, לחוף גתל משיגאן. 37 שנה עבדתי בעד



קורא סגל שיקאגו

סוכני מסילת ברזל וכעת אני מקבל פנסיון מהממשלה, 280 דולר לחודש.

ונולדתי בעיר העתיקה ירושלים בשנת 1890 אצל הסראייה חוקומה, תחת ממשלת התורכים, בימי עבד אל-חמיד תאן. עובתי ארצי קודם מלחמת העולם הראשונה לי בראייל ומשם לארצות-הברית, בעת שלך מגרמניה ויילהלם ביקר בארץ.

אבי נשא אותי על שכמו לראות יוצר הציונות תיאודור הרצל ז"ל. הרבה פעמים דיברתי עם אליעזר בן יהודה ובן-אבי, עורר

עזה כמות אהבה

של המדינה. אולם בחוץ-לארץ גם קל יותר לראות את המיוחד באמת למדינה זו.

אנחנו עם צעיר. צעיר — במובנה הפשוט ביותר של מלה זו. אתה מתהלך ברחובות הסטמינסטר או בוק, מסתכל בפני העוברים והשבים ותמה מה הדבר המסתורי שהוא כל כך שונה, ואיך יכול להיות.

ולפתע, כמו ברג, יורדת עליך ההכרה: איך רואה מסביבך אנשים צעירים. אתה רואה עמים קשישים, רחובות גדושים ומלאים אנשים בגיל העמידה, ארצות בהן מעט הי נוער, בהן כמעט ואיך רואה ילדים משחקים וצוהלים, בהן אשה הרה היא מראה נדיר.

ואו יוצא לבך אל ארץ הרחוקה, אל הי רחובות האפורים, חסרי הצורה ונעדרי הי יופי, השוקקים צעירים וצעירות דומי על-מיהם, בהם בוקעת צהלת ילדים ובהם אין האשה מתבייטת בהריגה.

והרגשה גאה וחמה פושטת בלבך, ואתה אומר לעצמך: עם צעיר אנחנו, עם שופע חיים.

ובנפשך רוננת בתיקול: כדאי לחיות בעם הזה, נהדר לחיות בי מדינה הזאת, כי עוד לא התגבשו דפוסי הנצח, ועוד לא נקבעה מסילת-חיייה בפסיכרזול, ועוד יש טעם לדברך ותועלת במאמצך, כי עוד שותפים כולנו, כולנו, לעיצוב דמותה של מדינה זו, בני כוש רוחו של עם זה, בני אלים כיום כריאה, כאשר חרות היצירה עוד מנשקת את מצחנו וחופש הי אחריות מזקיף את קומתנו.

★ ★ ★

והי שותפות גדולה, שותפות ברוח והצירה האלוהית, העומדת מעל לקטנות ולמאבקים של יום-יום.

חבל שחסר במדינה זו הסמל הי עליון, החי, המרומם, של שותפות עליונה זו, הסמל המואר באור הגדול של קרני שמש ההיסטוריה גם בשעה שערפלי הויכוח הפוליטי מרחפים על פני השפלה.

בבריטניה חי סמל כזה בדמות המלכה הצעירה — זו העומדת מעל למפלגות ומעל לשערוריות ומעל לחילופי-ממשלות ומעל למרידות ולקנאה של עסקי יום חול אפרסר. היא מסמלת בעיני הבריטי, בכל רגע של חייה, את השותפות העליונה שהוא חבר בה — את הרציפות הגדולה העומדת מעל לתהפוכות חולפות.

אין שום דבר דומה לזה בישראל. הנשיא האהוד, עם כל שפע רצונו הטוב, לא יכול היה למלא תלל זה. חייבים אנחנו להסתמך במשהו חבוי יותר, הצפון בלבנו פנימה — בהכרה הפנימית בשותפותנו הגדולה, שצריכה ללדת אותנו, בלי צורך לבטאה ולהכריז עליה, בכל צעד מצעדינו בצעדה הגדולה בכביש המוביל קדימה.

★ ★ ★

נה בן, זו המדינה: לא מרכבה, אלא כביש — דרך-חיים, מסלול להתקדמות. שום דבר אינו בטוח בהיסטוריה. אפשר ליפול בדרך, אפשר לסטות ממנה בעחרון של סירוף או שכרון, וליפול לתוך אחת התהומות אשר בצדה.

אולם אם תהיה רוחנו טובה, עינינו פקוחות ורגלינו השולות, ישנה אותנו הכביש קדימה, על פנייה של אבני-קילומטרים רבות, לקראת האופק.

האופק שלעולם לא נגיע אליו, אך שתמיד נשאף לקראתו.

מה, לאמא זו — מולנו, שחשנו פעם בלבנו את חבלי-הלידה של אומה, שהרכננו את ראשנו בהכנעה עצי מית למראה המדינה שהיתה מור נחת בעריפתה בשעתה הראשונה, שעצרנו את נשימתנו כדאגה עת עברו עליה היסורים הראשונים.

אולי גם הנחלנו משהו מרגש זה אפילו לדור גדול כבר בתוך המדינה, שאינו זוכר אלא במעורפל את כל אשר קדם ללידתה.

האהבה אינה מסתפקת במועט. איה האם המוכנה להשלים עם הסיכוי שבנה ידמה לכל שאר הבנים, שלא נועד למשהו מיוחד, שאינו נושא יעוד גדול ויחידי? אנחנו מדינה קטנה מאד. גם הקיצוניים אינם מעזים לחלום על אוכלוסייה ישראלית

מטעמי בריאות, ישקוד להוכיח בתפקידו הבא את הטוב החבוי בכל יצור אנושי ש נברא בצלם.

אולם אצלנו אין הדבר אפשרי. הכל נור הגים כאילו גורל הדורות מונח על כפות המאזניים. כמחלקת-ההר האבודה, נערכים כל אנשי השלטון להגנה עד טיפת-הדם הי אחרונה. באין ברירה נאלצים יריביהם לי הפעיל תותחים כדי להרוג זכוב. בנשימה עצורה עוקבת מדינה שלמה אחרי המאבק. וכל זה ללא שום צורך נראה לעין.

קל להבין את להט הגתם של האנשים שלקו בשחיתות אישית, והחרדים לגורל עצמם. אולם לא כאלה המדובר. המדובר באותם שנקיון כפייהם האישי אינו מוטל

הינה הנענו לאבן הנושאת את המספר 9. תשעה קילומטרים של צעדה מיוזעת מאחורינו. היתה זאת דרך קצרה מאד. קצרה לעומת שבילי-העפר בהם עברו אבותינו — שבילים שאין להם התחלה, שבילים עקלקלים ומפותלים. קצרה גם לעומת הדרך אשר לי פנינו ולפני בנינו.

אולם רשאים אנו לנוח כמה דקות ליד אבן זו, ששמה יום העצמאות, לחלוץ את גלענו המכאיבות ולתת למחשבותינו לרחף בחלל.

שוב אינו אותם האנשים שיצאו לדרך זו, ליד הקילומטר הראשון, לפני זמן כה קצר, הנראה כה ארוך. אולי כולנו מעט חכמים יותר, מעט מבוגרים יותר.

אולי כדאי, לפני שנקום ונמשיך בדרך, לעבר האכנים הלכות הי רומזות מרחוק, לחשוב מעט על צעדה זו, על הכביש ששמו מדינה ועל עצמנו, הצועדים בה.

★ ★ ★

כי עזה כמוות אהבה, קשה כי שאול קנאה, רשפי רשמי אש שלהבתיה. מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה, ונהרות לא ישטפוה. אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה, בוז יכזו לו...

מלים אלה התנגנו באוזני רוחי כאשר טיילתי לפני כמה שבועות ברחובות לונדון. ראיתי את בני אותה ארץ צפנית מתהלכים בשאננות כוסחת בערפל הקל, ושאלתי את עצמי: מה יש אצלנו אשר אינו כאן?

מה הסם המפעפע בדמנו, שאינו נותן לנו מנוח, שאינו מניח לנו להזדיין בסבלנות הי עליונה של האנגלים, המונע בעדנו להתחכח בשקט ולשאת דעות יריבות באורך-רוח?

מהי הקדחת הזאת, אשר כולנו קודחים בה, זו המרתיעה את דמנו מדי יום, בקוראנו את העתונים ובשומענו את החדשות, בכותבנו את מאמרנו ובנושאנו את נאומינו, ביי כוחים כלכליים יבשים ובדיונים מופשטים על ציור וספרות, בדברינו על צינור-גז ועל קרמים, על בטחון ועל שחיתות?

מהי החימה הזאת, הפורצת מלב כולנו, כאשר פרצה בימים עברו בשפלה זו ועל גבעות אלה מלב נביאים ומטיסים בשער?

האיך זה הנורא ברעלים, המשכר בסמים, הסוערת ברוחות, הרוגש ביצרים, עזה ממחת וקשה משאול — האהבה?

★ ★ ★

ר לא יבין זאת. לשוא ניסיתי להסביר את הדבר מפעם לפעם, לחברי-פרלמנט בריטי, לעורך עתון צרפתי, לשר אוסטרי. מדוע כולנו נרגשים כל כך? מדוע זורקים אצלנו פצצות של דינאמיט למשרדים של מערכת, ומדוע זורקת המערכת פצצות של מלים לתוך מערכות הציבור?

אני אחד מאותם הסבורים כי שיטה נפסדת שולטת בחיים המדיניים של המדינה, וכי שיטה זו עלולה להיות בעוכריה. אותם ש יצרו שיטה זו, גדלו על ברכיה ושוקדים עתה על קיומה, סבורים כי חברי ואני אוכי לים כל חלקה טובה ומזיקים למדינה.

זה נראה טבעי לכל זר. אין זה מצב טידי במינו. הוא קיים במדינות רבות. הוא הי ערובה לחיי ציבור תקינים, להתנגשות של דעות, לביקורת ולשינוי בריא.

אולם הם לא הבינו בשום פנים מדוע מתגלה ויכוח זה בפנינים שלופים, לחיים ולמוות, כמו די קרב מכסיקאי.

עלם חסר-אחריות וקלידעת טרח באחד מניניו. הוא קיים במדינות רבות. הוא הי עה בחותמת היחודיות בעולם. עתון מגלה את הדבר. כל הנוגעים בדבר יודעים שהדבר נכון. הדרך לחיקון פתוחה וקלה: אם אינו יכול להוכיח את צדקתו, יתפטר לו העלם



אביב, תשי"ז

שתעלה על שלושה או ארבעה מיליון נפש. זוהי כמות מבוטלת בתקופה בה בריטניה, שעודנה חובקת את העולם, שדגלה עודו מתנשא בשש יבשות, היא מעצמה קטנה ומ בוישת.

אולם איננו משלימים עם מעמדנו זה. בי חלומות רבים מצטיירת המדינה כמעט כי מעצמה עולמית, כארץ-האם של אימפריה יהודית המשתרעת מברוקלין ועד שכונות מוסקבה, עם כל היומרות של מעצמה גדולה, ועם הנכונות להקריב שלום ובטחון למען יומרות אלה.

מי יעז לפגוע בחלומות האם? מי יעז לגלות לה שבנה אינו ילד-פלא, שמוטב לו לחיות חיים של טעם בתחום מסגרת חיי האמיתיים?

מי יגלה שמדינה זו היא מדינה קטנה, שאכן יש טעם לחייה דווקא כמדינה קטנה, המאגדת סביבה מדינות קטנות אחרות, במרחב בו השבין אותה הבורא — ולא יחשב לעוכרי-ישראל?

★ ★ ★

מרחקים אי-אפשר עוד לעצום את זעינים מלראות את המרמרים האמיתיים

כלל בפסק, המוכנים לשמוך דם רק מפני שאינם מסוגלים להודות אף ברבך הקל ביותר בנושא אהבתם. אין הם מסוגלים לשכנע. הם מוכי רחים ללחום. ידוים שחורות ומני גנוני חושך מופעלים בשם האור ואהבת המדינה. קשה כשאול קנאה.

★ ★ ★

דמה לעתים כי אהבה יתרה זו לי מדינה, שדבקה בכולנו, בני המדינה הי זאת, היא חטא. האהבה היא עיזרת. היא חסרת-סבלנות. ההתלהבות לעולם אינה אם החוכמה.

האכזריות במלחמות-אנוש היו מלחמות-האחים, שנערכו למען ענינים שבקודש ר אהבת-האדם. הנוראים בפשעים מבוצעים על-ידי גברים ונשים אשר האהבה עירערה את שחיי-משקלם הנפשי.

מי אינו מכיר את המורה-לדוגמה, הנורעת ביד בטוחה את זרעי החינוך בלבבות כל תלמידיה — ושאהבתה האמהית נוטלת ממנה כל כשרון לחנך את בנה שלה לקראת חיים של טעם?

יתכן כי כולנו דומים, במידתי

הכוחות הפנינים יעזבו בימים הקרובים ביותר את שארם אלישיך. לא ברור עדיין אם מיצרי טיראן יתפטו לאחר עזיבת הפנינים על יידי יחידה אחרת של כוח האוו"ם או שיחזור אליהם הצבא המצרי.

מצב זה יביא ללחץ מחדש של דאג האמריקאית על ישראל, לפתיחת משא ומתן על שארת הצבחה האו"ם משני צדי גבול שביתת הנשק. ישראל התחמקה עד כה מדיון זה אולם עתה יאיים מזכיר האו"ם לרחוק את ידיו משמירת מיצרי טיראן על יידי האו"ם, אם לא תסכים ישראל לדיון כולל על שמירת הגבולות.

יחול שינוי בצמרת המינהלית של משרד הבטחון. המנהל הכללי של המשרד, שמעון פרס, יפרוש מתפקידו ויתמנה למשרה דיפלומטית חשובה ביותר. פרס, שערכו עלה מאד בעיני דויד בן גוריון לאחר שהיה למעשה הרוח החיה במשא ומתן עם הצרפתים ערב מיבצע סיני, יוצע עתה לעמדת מפתח מרכזית במערכת יחסי החוץ של ישראל. יהיה זה גם צעד נוסף בתוכניתו של ביגיי למסור עמדות חשובות לידי צעירים הנאמנים לו.

מועמד אחר לשירות דיפלומטי: יגאל אלון. המשרה המצעת היא זו של שגריר ישראל בלונדון, אם כי המינוי אינו אקטואלי ביותר. לפי הערכתו של דויד בן גוריון יביאו הבחירות הבאות בבריטניה לנצחון הלייבור ולמינויו של אניירין ביוואן כשר החוץ הבריטי. במקרה זה, הבטיח ביגיי כי אלון, שהוא ידידו האישי של ביוואן, ייצג את ישראל בלונדון.

לעומת זאת, לא יחכה שגריר ישראל בלונדון עד להרחשת מאורע זה כדי לשוב לישראל. השגריר אליהו אילת יוזדר בקרוב לירושלים ויתכן כי יחליף

את זולטר איתן כמנהלו הכללי של משרד החוץ.

שינויים דיפלומטיים נוספים: מינויו של יעקב הרצוג, ראש המחלקה לארצות הברית במשרד החוץ, במקומו של ציר ישראל בווינגטון ראובן שילוח ויתכן גם מינויו של מזכיר מפא"י גיורא יוספטל במקומו של אבא אבן כשגריר בווינגטון.

יחד עם זאת, קיימים סיכויים להשארת אבא אבן בארצות הברית. במקרה זה יכהן רק כנציג ישראל באו"ם.

משרד החוץ מעיין באפי שרות לצרף אזרחים מבני המיעוטים לשרות החוץ. המשרות הבאות בחשבון: תפקידי מזכירים ונס"פים בשגרירויות אנקרה, פאריס ולוני דון. רוב המועמדים הם בני העדה הדרוזית.

בקרב תוכל לרכוש חרי ברת הרשה של ביגיי. החוברת, שנכתבה בעת חופשתו האחרונה של ראש הממשלה, מדוע יזמתי מיבצע סיני ותהיה מבוססת בעיקרה על דברי ביגיי בכנסת.

משה שרת יצא בקרוב למסע מחודש באסיה. המטרה העיקרית: לנסות ולהביא את הקשרים עם מדינות המזרח לשלב דיפלומטי רשמי. אל משה שרת עשוי להצטרף במסע זה גם ח"כ מפא"י דויד הכהן וקיימים סיכויים להצלחתו.

המפלגה הסוציאליסטית האיטלקית של פייטרו נני תציע למנהל הישראלי של תנועת השלום העולמית להצטרף לתוכנית לפרוש מהתנועה. המפלגה האיטלקית הגיעה לכלל דיעה זו עקב המחד בהוגרמה ולאחר שהתברר לה כי הסענות הקומוניסטיות של שימוש בחידקים על יידי האמריקאים בקוריאה היו האשמות תעמולתיות בלבד. הסיכויים הם כי הסניף הישראלי יזכה הצעה זו.

המרגיקומדיה המתמדת של זיוף האינזוכס תוחמר. מאחר שלפי ההסכם החדש תשתנה תוספת היקף מידי אם יעלה המודד בחודש כלשהו בשלושה אחוזים (תשע נקודות) קיימת עתה התערבות מתמדת למניעת הדבר באופן מלאכותי. כתוצאה עלה חמדד 5 נקודות בפברואר, 2 נקודות במרס.

דולארים מוכרהים רבים יחזרו לארץ. אחרי שנכנס לתוקפו שער חליפין של 2,650 ל"י לדולר לייצואנים, שהוא גבוה יותר אף מהשער בשוק השחור, כדאי יהיה גם למבירי דולארים למכור את דולאריהם לממשלה.

בקרב תזכה לגפרורים שידלדלו ולא יתילו ניצוצות. אחרי הפסקת של כמה שנים יחדש מפעל נמר בראשון לציון את ייצור הגפרורים, ישבור את המונופולין של מפעל נור בעכו. התחרות תיטיב את טיב התוצרת.

גם המונופולין של מפעלי גשר למלט יישוב, אחרי חידוש הייצור במפעל שמשון, שקיבל חצי מיליון ל"י פיצויים מהחברה האנגלית (ויקס-ארמסטרונג), שהתקינה בו מכונות בלתי מתאימות.

ניירות הערך התעשייתיים יעלו, כתוצאה מההסדר שיגדיל את הפחת של המפעלים, אם על יידי מתן אפשרות לפחת מאגץ בשער 20% ואם על יידי הערכה חדשה של ציוד ישן (וגבית מס על הערך הנוסף).

אין לצפות לעליה ניכרת ברייג הימני, שיטקן את הפער בין בין המציאות והחזון בשטח זה. למרות שחודש הדייג מול חופי תורכיה, באים שני שלישים מן הדגים בחנויות מבריכות.

העם

שני אורחים

האורח החשוב ביותר של ישראל השבוע לא דרך על אדמת הארץ. היה זה יצור של פלדה, שנשא את השם ג'יימס פורסטל. היה זה הענק של הים — הממסדת האמריקאית הגדולה ביותר, שנקראה במקרה על שמו של שר הבטחון האמריקאי, שלחם עד הרגע האחרון נגד הקמתה של מדינת ישראל.

אוגיית ארצות הברית פורסטל, שדה תעופה אטומי נייד, מוקף סייירות ומשחתות, טיילה לה בנחת לאורך חופי הארץ, מעבר לקו האופק. היא היתה איגרת חיה של ממשלת ארצות הברית לממשלת ישראל: שלא להתערב במאבק הפנימי בירדן, ולא לפלוש אל הירדן גם במקרה שהעיראקים והסעודים יגיעו למבואות כפריונה ועפולא.

הדיפלומט השני, גם האורח החשוב השני לא היה קרוא. וגם הוא לא דרך על אדמת הארץ. היה זה אויבו האישי החריף ביותר של דויד בן גוריון, מזכיר האו"ם דאג האמריקאית.

לפני תשע שנים



גליון זה של "העולם הזה" הונף מעל רוכן העיתונים לפני תשע שנים, בשבוע החלטת האו"ם על הקמת המדינה. השער מתאר את צהלת ההמונים ברחובות העיר באותו לילה היסטורי של ה-29 בנובמבר.

האישי שקרא לביגיי בשם "שקרן" באוזני נציג ישראל, ביקש לבוא לישראל עוד בשעת ביקורו האחרון אצל עבד אל-נאצר. תשובת ביגיי: הרגיל לבוא בסומבי ל"אום-שמום": "לא!"

השבוע הגיע האמריקאית לרומא. הריץ איגרת לישראל על רצונו לבוא לארץ. תשובת ביגיי: אין שום טעם לכך, כל עוד לא יתור עבד אל-נאצר על זכויות הלוחמות. היתה זאת טטירת-לחי לאדם ההופך בהדרגה לדיקטטור של האו"ם.

היתה זאת גם עדות נוספת לכך כי, בהתקרב יום-הולדתה התשיעי, לא עלתה המדינה הירושלמית על הרמה של כיתה ג' של בית-הספר היסודי של תורת המדיניות. כי אחרי שקיבלה ישראל את מרות או"ם, לא היה הגיון רב בהעלבתו האישי של האדם המפעיל מרות זו.

מפלגות

תוכנית העשור

אחת התרגוביות של כל מנהיג עממי היא, שכלל שהוא עולה בסולם ההערכה, כן מנותק קשרו עם הרוח החיה של ההמונים. דויד בן גוריון מרגיש אף הוא בניחות זה. מעשי האנשים בארץ המבודדים כמוהו, בהיותו מוקף על ידי חבורת כנכנאים המע-

בירים לו רק את האינפורמציה הרצויה להם.

כדי לגשר על פני ההתהום, רגיל ביגיי לאחרונה לקבל אינפורמציה מכמה אנשים מקורבים, שהערכתם את "דעת הקהל" קרושה בעיניו. בתור רננה (28), היא אחד מן מקורות האינפורמציה אלה.

על סמך מחקר מעמיק זה, הגיע ביגיי מזה כמה שבועות לכלל מסקנה שנוסחתו מסנייה ומעוזה עלולה לסכן את שלטון מפא"י. לדעי תמו של אנשים שקולים יותר, זוהי הערכה מוגזמת עד אצבול. אחיזתו של ביגיי בלבד ההמונים חזקה כיום יותר מאשר בכל עת אחרת. אולם ביגיי מודרך על ידי פחד מסתורי, ופעולותיו בשבועות האחרונים הוכיחו על ידי פחד זה.

הסכם סודי. לפני יציאתו לחופשה, כינס ביגיי את מנהיגי אחדות-העבודה ל"פגישה סודית". פגישה זו נמשכה למעלה משמונה שעות רצופות. אולם אף מלה אחת עליה לא תורה לעתונות.

ביגיי לא הציע לאחדות-העבודה מיוג מפ"לגתי מלא. הסביר הוא: מוטב שלא לתת לבוחר רק את הברירה בין מפא"י מאוחדת לבין מפ"ם, כי כל המאוכזב ממפא"י יצטרך אז להצביע בעד מפ"ם. אחדות-העבודה, השוכנת כיום בין השתיים, יכולה לתפוס חלק מן הקולות האלה, ודבר זה יהיה לי טובת מפא"י.

אולם גם ביגיי וגם אורחיו הורו כי ה"יחסים בין מפא"י ואחדות-העבודה חורגים כיום מגדר שותפות קואליציונית פשוטה. הבסיס האידיאולוגי של השתיים כמעט זהה כיום. מכאן הגיע ביגיי להצעה מרחיקת-לכת: לכרות הסכם סודי, לא לפרסום, בין שתי המפלגות, למשך תקופה של עשר שנים. שתי המפלגות יתיעצו מראש על כל העניינים לשם הבטחת פעולה משותפת בכל ה"מוסדות".

הפגישה לא נסתיימה בהסכם סופי. ביגיי גילה שיקים פגישה דומה עם מפ"ם, אך ישמח אם יקבל ממנהיגיה תשובה שלילית. הסימפוזיון נסתיים ברוח טובה. לא היה ספק רב כי מוסדות אחדות-העבודה יקבלו את ההצעה ברצון.

קואליציה ימנית. באותו שבוע קיים ביגיי פגישה עם הדתיים שנמשכה, רוב לחמש שעות, ושרמו עליה חזר גם לעתיד גות.

שאלת הפתיחה של ביגיי בפגישה זו הייתה ישרה לעניין: אם תפסיד מפא"י כמה ח"כים נוספים בבחירות הבאות, ואם הימין יתחוק עד כדי אפשרות של קואליציה ימנית, מה יעשו הדתיים?

כאשר נוצר מצב דומה בעירית תל-אביב, הצביעו הדתיים נגד גולדה מאיר, בעד חיים לבנון. עתה רצה ביגיי לדעת מה יקרה אם יוצר מצב דומה בכנסת. האם יכריע היסוד הימני במפלגה הדתית הלאומית בעד שותפות עם חרות והציונים-הכלליים?

הדתיים הופתעו במידה ניכרת. הם ידעו כי לא יוכלו ללכת עם הימין, כי משה שפירא מתון יותר במדיניות-החוץ אף מ"פונח רוזן, הגו כיום האדם האנטי-מלחמתי ביותר בממשלה כולה. קשה לתאר את שפירא השקול בממשלה שבראשה יעמוד מנחם בגין.

חוץ מזה שונאים הדתיים את ישראל רוקח, שהכביד על חייהם בשעה שהיה שר הפנים, לא פחות מאשר עושה זאת כיום ישראל ברי-יהודה. אין לתאר ממשלה בה ישבו הדתיים עם הציונים-הכלליים על רקע ימני.

העשור השני. גם הפעם הציע ביגיי מחיר גדול: הסכם שיתוף-פעולה לעשר שנים, תוך התחייבות הדתית מראש לקואליציה משותפת בממשלה ובכל העניינות.

לולא היו הדתיים סוחרים פקחים, היו קופצים מיד על המציאה, שלא עלתה להם כלום. אולם הדתיים הם אנשים פקחים. ביגיי רגע שהבחין בחולשתו הפנימית של ביגיי החלו להציג תנאים. בין השאר מסרו לביגיי 25 תביעות דתיות, שלא באו עד כה על טיפוק.

כמו תמיד בסימפוזיונים של ביגיי, התדרדרה השיחה חיש מהר מדיון ענייני לויכוח מופשט. ביגיי התחיל לנתח את האפשרויות של דריקום בשלום, ללא כפייה בין הדתיים והחילוניים, נתקל בגישה ססקנית מאד מצד בני-שיחיו. האישי החוק בקטע זה של השיחה היה דקא יוסף בורג, שר-הדואר העדין,

העדויות באשפת המחלת זוכיחוח, כי רוב חבריה היו סוכניו של מנגנון החושך

הרוצח: שכיר העש. ב.

המתנהל בגלוי עלידי מנגנון החושך מסביב לפרשה.

כזה כמה שבועות נעשה נסיון מגוחך, אך עקשני מאד, להפיץ ברבים את הסברה כי הרוצחים היו כפופים להשפעתו של ד"ר ישראל שייב, וכי שייב הודרך על-ידי שמואל תמיר. העובדה שתמיר ושייב הם יריבים מושבעים מזה זמן רב, ושהם נושאי אידיאולוגיות מנוגדות במפורש, לא הפריעה למארגני-המסע. הם הכניסו לקומקום הגדול גם אנשים אחרים, בני חוגים שונים, שעמדתם הציבורית — הידועה לכל ילד מזה שנים רבות — היא הפוכה מזו של נושאי רעיון "מלכות ישראל".

השבוע הוסר הלוט מעל חלק אחד של נסיון זה. אחד מקרוביו של יעקוב חרותי כינס קבוצה של אנשי-חוק, הודיע להם כי נאמר לחרותי בפירוש על-ידי חוקריו

כי הורה בקסטנר היה אדם שקיבל משכורת מטעם מנגנון החושך. אך אין צורך להאמין שהתהליך כולו היה כל כך תמים, כפי שמנהלי המנגנון מנסים עתה להציגו.

הטענה שהושמעה בציבור, כאילו רצח קסטנר יזום בחדרי מנגנון החושך ולא היה אלא חלק מתוכניותיו הפוליטיות של חוג "היד השחורה" (העולם הזה 1015) אשר מנהלי מנגנון החושך חברים בו, לא הופרכה. להיפך, העובדות אשר למנגנון החושך עצמו מודה בהן מחזקות חשד זה במידה ניכרת מאד.

אין זה מתקבל על הדעת כי מנגנון החושך לא ידע פרטים מדויקים יותר על תוכניותיה של המחתרת, אשר רוב חבריה היו שכירי וסוכניו.

לגבי סוכן כפול כמו אקשטיין, מי יכול לקבוע בהודאות מי בדיוק כיוון את מעשיו — מנהלי המחתרת, ראשי

זרקור הגדול של הברור המשפטי הופנה השבוע לשוב לעבר פרשת רצח קסטנר. עד אחרי עז הופיע, תרם את תרומתו להוכחת התביעה, שהאשימה את יוסף מנקס, זאב אקשטיין ודן שמר ברצח, ואת יעקוב חרותי בהנהגת המחתרת ששלחה אותם. אולם במקום להתפורר, הלך הערפל והתעבה.

בפני השופט החיננית מינה שמיר עמדה שאלה פשוטה יחסית: האם ישנן ראיות כי ארבעת האנשים, שישבו לפניו מוקפים בעשרות שוטרים, אשמים בפשעים שיוחסו להם? אולם לגבי הציבור, היתה השאלה המשפטית רק חלק קטן מהשאלה הגדולה: מי רצח את ד"ר ישראל קסטנר? מי שלח את הרוצחים? מי עמד מאחורי המחתרת וכיוון את פעולותיה?

★ ★ ★

הסוכן הוא שירה

ברור לא התנהל בבית-המשפט בלבד. הוא התנהל בעשרות פגישות-הסברה של שליחי מנגנון החושך עם עסקני-ציבור מכל המפלגות, מאמרי-תעמולה שסופקו על-ידי מנגנון החושך לעיתונים הכפופים להשפעתו. כל זה יחד יצר את הרקע לכמה שאלות ברורות, שהתגבשו השבוע יותר ויותר, וההיכרות לעורר למחשבה כל אורה במדינה. לפי הסברה הפרטית של מנהלי מנגנון החושך ועוררי יותיהם בבית-המשפט של שליחי, מסתבר כי:

● הנאשם זאב אקשטיין, האיש שהרג את קסטנר (לפי הודאת עצמו וטענת התביעה) היה במשך תקופה ארוכה סוכן-בתשלום של מנגנון החושך, סיפק לו ידיעות שוטפות על התקדמות המחתרת. (לפי טענת מנגנון החושך, היה אקשטיין סוכן-כפול, שנשלח על-ידי המחתרת עצמה כדי לקיים מגע עם מנגנון החושך).

● פרטי המערך של המחתרת, כולל מחסני-הנשק שלה, היו ידועים למנגנון החושך, כפי שנסתבר גם במהלך המשפט. ● אקשטיין לא היה הסוכן היחיד. מנגנון החושך טוען שידעותיו של אקשטיין גבדוק ונמצאו כבלתי-שלמות. העדויות שהושמעו השבוע הוכיחו כי היו קיימים במחתרת סוכנים נוספים של המנגנון, שבעזרתם אפשר היה לבדוק את מהימנותו של אקשטיין.

● היה ידוע למנגנון החושך, לדברי מנהליו, כי המחתרת עומדת לבצע פשע, אולם — שוב לדבריהם — לא ידעו במי בדיוק עומדים לפגוע.

★ ★ ★

היי ביג'י סוכניו

אפילו אם להאמין לכל ההודעות האלה כלשונו וכפשוטן, כבר מדקרות כמה שאלות בעלות חשיבות לאומית ממדרגה ראשונה.

אם כל זה היה ידוע למנגנון החושך, מדוע לא נאסרו חברי המחתרת לפני ביצוע הפשע?

בניגוד לאוצרות אחרות, בהן אין השלטון יכול לפעול לסני שבוע פשע, הרי בישראל קיימת הפקדה למניעת טרור, המאפשרת לכל אדם לתקופה ארוכה על עצם השתתף כותם למחתרת, גם אם לא הספיקו לבצע כל פשע מעשי. לפי הודעות מנגנון החושך, היו בידי מומן כל ההוכחות להרשעת חברי-המחתרת בעוון זה.

אם כן, מדוע לא נעשה הדבר? מדוע ניתן למחתרת להרוג אדם, שוהתו לא היתה ידועה מראש? מניין היה למנהלי מנגנון החושך הבטחון כי הקרבן המיועד אינו דויד בן-גוריון, למשל? מי קיבל על אחריותו לשחק מישחק של חתול ועכבר, ולסכן את חייהם של ראשי המדינה רק כדי שתהיה לו האפשרות, אחרי ביצוע הפשע המתועב, לארגן משפט גדול יותר?

מי שמאמין להודעות מנגנון החושך, מוכרח להגיע למסקנה ששוחק כאן משחק פושע וקל-דעת בחייהם של ראשי המדינה, וכי יש צורך בהחלפת כל הצמרת של שרותי הבטחון בעוד מועד, לפני שיקרו באשמתם אסונות גוראים עוד יותר.

★ ★ ★

המחתרת הגלויה

אדם איש אינו חייב להאמין לטענות מנגנון החושך וכפשוטן, אין ספק שהן מכילות אמת — כגון העובדה



ישראל קסטנר, שהיה איש הש. ב., משתעשע בידות עם השלום בתל-אביב. העונש המסתימלי הצפוי לו: מאסר עולם.

שישחרר מיד — בתנאי שיעיד כי שמואל תמיר הוא המנהיג הרעיוני והמעשי הכל-יכול של המחתרת. חרותי הבין את הדבר כמעשה-סחיטה וכאיום להחזיקו במעצר ואולי לשלחו לתקופת-מאסר ארוכה, אם לא יסכים לשתף פעולה נגד תמיר.

באותה שעה נפגשו סוכני מנגנון החושך עם עתונאים שונים, שנראו להם מהימנים, סיפקו להם פרטים למסכת השמצה אישית מקיפה נגד תמיר, מתוך בקשה לא לפרסם מסכת זו עד שיקבלו את האות לכך. התוכנית ברורה: לפתוח במסע הגדול ברגע שהמנגנון יצליח להשיג מאחד העדים עדות כלשהי, לפיה אפשר יהיה לאסור את תמיר.

נסיגות קדחתניים אלה הם כה מוגזמים, עד שקשה להסבירם בהשתדלות שיגרתית וטבעית להרוס אדם שגרם צרות רבות ליד-השחורה ולאצבעותיה. מתקבל על הדעת כי יש סיבה שניה, הרבה יותר דחופה: הצורך הנואש להסיח את הדעת כדי לטשטש עקבות, העלולים להוביל אל הידי-השחורה עצמה.

הגנב, שעל ראשו החל בוער הכובע, ביקש להכניס בו ראש אחר — והוא בחר בראש שהרגיו אותו מומן.

הנאשם משתעשע. זאב אקשטיין, הנאשם ברצח ד"ר אחד משומרו בזמן החקירה המתנהלת נגדו בבית-משפט

מנגנון החושך או כולם יחד? בולט לעין ההבדל העצום בהתנהגות הנאשמים עצמם בבית-המשפט. בעוד שיוסף מנקס ודן שמר מדוכאים בבית-המשפט, כנאה לאנשים היודעים כי צפוי להם מאסר-עולם אם יורשעו בדיון, הרי הנאשם העיקרי, המבצע המעשי של הרצח, זאב אקשטיין, הסוכן-החלקי של מנגנון החושך, עליו שמח בבית-המשפט, מוצא אפילו זמן למעשי-קונדס כלפי השוטרים והקצינים, והערות-ביניים מלאות-הומור לעבר השופטת. הרושם הוא שעתידו אינו מדאיג אותו, וכי הוא סימך על משהו לחצו מן הצרה.

כבר למחרת ביצעו ההתנקשות, ניתח העולם הזה את נסיבותיה והצביע על העובדות שהוכיחו קשר בין מנגנון החושך לבין המעשה. דעות אלה, שהותקפו או קשות, נתקבלו עתה לא רק על דעת רוב העיתונים ועל דעת הקהל, אלא קיבלו אישור מפורט בבית-המשפט, מפי נציגי הש.ב.

★ ★ ★

הכובע הבוער

תכן כי יותר מכל ההוכחות המסיבותיות האלה, פרי היקש ההגייוני הפשוט, אופייני מסע-התעמולה הקדחתני

פירוש כי החרם שלו על ריבוי הנשים יהיה בתוקפו עד סוף האלף שבו חי, היינו האלה של הספירה היהודית שנסתים לפני 717 שנים. לכן התבטל החרם בשנת 1240 לס' סירת הנוצרים, אולם חודש מיד על-ידי חכמי הדור, בכנס רשמי, עד לסוף כל הי דורות.

נשי עתונאירושלים תולכנה, איפוא, לי שון במנוחה — לא היתה כל זכות לבעל-הן לשאת אשה שניה, אפילו לא היה קיים חוק המדינה האוסר זאת. החרם של רבי גרשום על ריבוי הנשים נשאר בתוקפו, ממש כמו החרם שלו נגד פתיחת מכתבים בידי מנגנון החושך. הרבנים יכלו להמשיך לציין בכל כתובה, כנהוג עד כה, כי: "לא ישא ולא יקדש שום אשה אחרת בחייה, כי תיקון רבנו גרשום מאור הגולה ז"ל."

הטעות התחילה עוד בהתחלה. רבי גרשום בן-יהודה, שכונה "רבי גרשום מאור הגולה", נולד בעיר מץ בשנת 960 לספירת הנוצרים, כך שעדיין לא מלאו אפילו אלף שנה ללידתו, ובדאי לא מיום הטלת החרם. האיש שהפך למנהיג יהודי אשכנז (גרמני) יה צרפת), התקין תקנות רבות. בין השאר: האיסור לתת גט לאשה נגד רצונה; האיסור לקרוא בכמתיב הוולגו, האיסור להוכיח באוזני מתנצרים שחזרו בתשובה את עברם.

לפי האגדה, היו לרבי גרשום שתי נשים, שהפכו את חייו לגיהינום, ועל כן קבע איסור על ריבוי נשים. הסבר סביר יותר: רבי גרשום היה מושפע מהתקדמות הנצרות, שאסרה ריבוי נשים, בניגוד לתרבות המזרח.

לא ישא ולא יקדש. גרשום קבע כי

זרח זרהפטיג, אליעזר ליבנה והרב הצבאי הראשי שלמה גורן — לא הבטיחו ספצות. כאשר נפלה המצצה, היה זה כמעט ב" היסחה-דעת. אליעזר ליבנה דיבר על הצורך ברפורמה רתית, הביע את דעתו שהדת מתפתח ממילא, כך, למשל, למרות שפג תוקן סו של חרם דרבנו גרשום על ריבוי-נשים, אין יוצאים היהודים הטובים לשאת אשה שניה.

גם שלמה גורן, שדיבר אחריו, הסכים לדעת ליבנה כי אכן בימים אלה התבטל החרם של הרב גרשום, שהוכרו עליו לפני אלף שנים ושנועד אלף שנים בלבד.

אדרן לשתי נשים. העתונאים אצו הביתה, הבריקו לעתוניהם את הסקופ הדתי הגדול. איש זמתי לא טרח לברר את הדבר, אילו עשו זאת, היו מגלים שהסקופ בדיהם אינו אלא ברוח מת.

שפיתח במפורט את גישתו הדתית-הפילוסופית.

גם הפעם לא הושג הסכם סופי, אולם הרוח היתה טובה, וכונתו של ביבי ברורה לכל: מיווג מעשי של מפא"י, אהדות-העבר דה והמפלגה הדתית-לאומית בחזית מלוי כדת להבטחת שלטונה של הקואליציה הנו"ר כחית לתקופת העשור השני של המדינה.

דת

האשה השניה

הנשים שנלוו אל בעליהן העתונאים, שי התאספו במועדון-העתונאים המהודר של ירושלים, לא ציפו לאפתעה הבלתי-נעימה. על הפרק עמד ויכוח שקט על בעיות הדת וה' מדינה, ושלושת הנואמים — תהאר הדתות

"חסנון פרס" מאת ארתור הרוהים



בנק דיסקונט
ליעוראל בע"מ

במדינה

המשק

פקידיסטאן צועדת

תערוכת התותחים והטנקים, שסימלו את חזית הבטחון הצבאי, עמדה השבוע במרכז ההתעניינות ההמונית. אולם הכלכלנים שלחו מבט מודאג לעבר חזית אחרת, לא פחות חשובה לבטחון המדינה: חזית העבודה. לפניהם היה מונח סקר צנוע, שהסתכם במסקנה מדאיגה מאד: אחוז העובדים היציבים — החיילים הקרביים של חזית המשק — הולך וקטן. לעומתו גדל אחוז החיילים הבלתי-קרביים בעורף — סקדי הממשלה ואנשי השרותים.

כל רביעי — פקיד. הסקר, שהתחבא בכמה עמודים של הירחון הסטטיסטי, עוכב כמה חודשים מסיבות בלתי-ברורות. יתכן שהמעכבים ביקשו לשמור על מוראל המשק. כי נתוני הסקר עלולים לפגוע קשה במוראל זה.

בעוד שמשנת 1955 עד לשנת 1956 גדלה האוכלוסיה המבוגרת בארץ (בני 14 ומעלה) ב-25 אלף איש ואשה, הרי מספר העובדים בארץ (כולל שכירים ועצמאיים כאחד) ירד באותה תקופה ב-11 אלף. ירידת אחוז ה-עובדים באוכלוסיה המבוגרת מדהימה: מ-53.6% ל-51.5%.

בלשון אחרת: כמעט כל עובד מפרנס כיום מבוגר שני שאינו עובד. אולם מדאיג עוד יותר מספר העובדים הבלתי-יוצרים ה-תלויים בצוארו של העובד היוצר.

בעוד שהיתה ירידה גדולה במספר העובדי-דים בבנייה ובעבודות ציבוריות (7000 איש), בחקלאות ודיג (2500), בחרושת (6700), במסחר (7700) ובהובלה (2400), הרי היתה עליה עצומה במקצוע המעסיק כיום יותר עובדים מכל מקצוע אחר במדינה: שירותים ממשלתיים וציבוריים.

העליה בשטח זה: מ-123,300 איש ל-131,200 איש. כמעט כל עובד רביעי בארץ הוא פקיד ממשלתי או ציבורי.

למוב, טוב. מסקנה זו מתאימה מאד למדינה החיה בעיקר על מענקים ומגביות. לא פחות ממנה מתאימה לה המסקנה ה-שניה: בעוד שמספר המובטלים גדל והולך ומגיע עתה ל-46 אלף, כמעט הוכפל השכר האמיתי הממוצע של כל האחרים בין שנת 1947 לבין השנה הנוכחית.

מי שהיה לו טוב, מצבו השתפר. מי ש-היה לו רע, מצבו הורע.

דרכי אדם

חביד בדם

כתב מחנים, שבועון הרבנות הצבאית הי-ראשית, היה מרוצה מאד. כשהגיע ליחידת חיל הים אי-שם, על מנת לראיין חיילים דתיים, לא חשב שיתקל בחיילים מסוגו של בנימין למפל, 18, שסיפר לו בהתלהבות עד כמה תתמוגת השקפת עולמו הדתית עם שירותו בחיל הים.

בן לעולים חדשים מפולין, שהתחנך בכפר חסידי חביד שפריר מצעירותו, היתה כמי-התו הרבה של בנימין לחיל הים דחוק מור-זרה מאד. "תמיד דיבר על חיל הים", גז-כרים חבריו בישיבה. "זה היה הנושא הי-חיד שלו מחוץ ללימודים."

באחד הימים קרא בנימין כי לפני גיוס לחיל הים רצוי לסיים קורס של גז-עים. הוא מיהר לחיפה, נרשם לקורס המתאים, לתמיהתו של מפקד הקורס כיצד עזב את התורה, הסביר: "אין דבר. ללמוד תורה אוכל תמיד. את השנה שאחסיר עד לגיוס, אמלא אחרי השיחרור."

משנה בלביים. בנימין היה החנוך הי-דתי היחיד בקורס, עובדה שלא הקלה על חייו שם.

גם בצבא התבלט בנימין, באחד מביקוריו של הרב הראשי, אלוף-משנה שלמה גורן, התייצב בסניף הטוראי הצעיר, סיפר לו על היותו אחד מתלמידי חסידי חביד. הרב הת-להב מאד מהעובדה שחב"דיק משרת בחיל-הים והבטיח לבנימין למלא אחר בקשתו המיוחדת, אם יש לו כאלה. לבנימין היתה בקשה: ספר התניא, מספרי המשנה. הוא רצה להמשיך את לימודיו במקום שהפסיק. אחרי מבצע סיני החליט בנימין להשאר בצבא-קבע. "צריך חיילים דתיים גם בצבא קבע", הסביר לחבריו. אולם הוא לא הצליח לבצע את תוכניתו. החב"דיק היחיד של חיל-הים נהרג בתאונה קטלנית, בשרות.

עיקר הירידה נבע מפרשת נשים מן העבודה. למעלה מ-100 אלפים נשים חדלו תוך השנה האחת לעבוד, לעומת 800 גברים. הלוקח בחשבון את ההבדלים בערך הי-כסף.

אירופה 1957

אגרונים נאציים הולמים

הם מקש

ה אורות כבו באולם. מסביב השתק הרחש. מה ושם השתבר אור הבמה בוגג משקפי-אופירה. המסך עלה. באולם ישבו כשבע מאות גרמנים וגרמניות — בעיקר גרמניות. גרמניה מלאה נשים בגיל העמידה, המפיצות סביבן ריח חריף של תרבותיות. מנוי וגמור עימן לתרבת את בנותיהן, ובעיקר את הפחות יפות, ויהי מה. הן ממלאות את אולמות התיאטראות והקונצרטים, לבושות בשמלות-ערב שחורות, מוקפות בנות בלתי-מאופרות ושטוחות-עקב. הבמה ריקה. היא מזכירה בכל כמה אחרת, רחוקה מאד, בתל-אביב. גבר עולה במדרגות. שמעון פינקל? לא, זהו לואי ביבר, השחקן הראשי של התיאטרון הממלכתי בהאנובר. הוא משחק את אביה של אנה פראנק. כמעט בכל ערי גרמניה, משחקים ברגע זה חבריו את אותו התפקיד לעיני אלפי גרמנים אחרים בברלין, בהאמבורג, בקלן ובמינכן.

★ ★ ★

"צוד צרוני כציפור..."

ב ראש התוכניה מתנוססים ארבעה פסוקים מספר איכה (שהגרמנים קוראים לו "קנינת ירמיהו"), פרק ג', פסוקים 52 עד 56: "צוד צרוני כציפור אויבי חנם. צמתו בבור חיי וידו אבן בלי. צפו מים על ראשי. אמרתי: גזרתי. קראתי שמך, ה', מבור תחתיות. קולי שמעת".

התוכניה היא יצירה קטנה. מתחת לסיסמתו של חלטי: "האדם שוכח יותר מדי ומהר מדי" מודפסת רשימתו של יוסל ראקובר, הלל גטו ורשה, ותמונת-הוצעה של חיילים



גרמנים מזוינים, המובילים קבוצה של זקנים, נשים וילדים להשמדה. נוסף על כך היא מכילה שיר חסידי בתרגום מארטיין בובר, פרטים על ממדי ההשמדה, רשימה של כל היהודים שכלו לפרס נובל. בסיום: תמונת הכבשן של אושוויץ. אולם השורה העיקרית של כל התוכניה מופיעה מתחת לרשימת עשרת השחקנים של המחזה. "הקהל מתבקש להימנע ממחאות-כפיים".

★ ★ ★

כל פצצה מושיעה

כ עובר כמה דקות נשכחת הסביבה, נשכח הקהל הגרמני, נשכח גם מקום התיאטרון — בית פשוט במרכז האנובר העתיקה, אחת הערים המופצצות ביותר של גרמניה. מן הבמה בוקק קולה העדין והזך של הנערה הנרצחת, קול האהבה המלבלבת של יצור אנושי הפורח בגיא הצלמות.

יש משהו משונה בחזיה זו — קריאת-החיים של הילדה היהודיה הנרדפת, הפורצת מפי גרונה של צעירה גרמנית, שחקנית העולה בהרבה על אנה פראנק הישראלית. מלבד פיוקל, שגם השחקן הגרמני המצויין לא הגיע אליו בתפקיד האב, היו הגרמנים הרבה יותר משכנעים מאנשי הבימה בעלילה נוראה זו. הם הצליחו עד אין שעור יותר להמחיש את הזוועה הנאצית האורבת, כמפלצת המתכוננת לזינוק, בכל רגעי המחזה, מחוץ לעלית-הגג שעל הבמה.

הקהל שותק. כמעט ולא נשמע רחש. מה הוא חושב? על הבמה נשמע טירטור המפציצים של בנות-הברית. משפחת פראנק שעל הבמה צוהלת. "כל פצצה מקרבת את סוף המלחמה!" קורא אוטו פראנק. אולם מפציצים אלה, שעברו על פני אמסטרדאם, סטו ישר לכיוון האנובר, והם השמידו כמעט את כל העיר, ובתוכה את בתיהם של רבים מבין היושבים בקהל. מה חושב הקהל? המחזה מגיע לשיאו. מר קראל מתפרץ לבמה בתרועת-שמחה. הוא מבשר את הבשורה הגדולה: בנות-הברית פלשו לחוף גורמנדניה. משפחת פראנק שומעת את הבשורה בחרדת-קודש, כנידונים למות שוכנו לחנינה. בקהל יושבים הורים אשר בניהם נהרגו בחזית המערב, כתוצאה מאותה פלישה. מה חושב הקהל?

★ ★ ★

גיתה, שילר ואושוויץ

ה אורות נדלקים. הפסקה. רוב האנשים יוצאים למסדרונות. מה ושם נוצצת דמעה מעיני אשה. אני יושב לבדי בין הכסאות הריקים. אני קם. אין לי חשק להתחלק בחזית עם המון גרמנים. ואיך שהוא, אני מרגיש שגם על הגרמנים להיות לבדם ברגע זה, ביניהם לבין עצמם, כדי לעכל את אשר ראו.

אולי הם זוכרים את דבריו של נשיא גרמניה, המודפסים בתוכניה: "בושנתו היא שכל זה קרה במרחב הלאומי שהצמיח את לסינג וקאנט, את גיתה ושילר. אף לא אחת, אף לא אחד ייסטור איתנו מן הבושה הזאת!"

צילצול עדין. הקהל חוזר בשקט לכסאותיו. האורות כבים שוב. העלילה הנוראה מתקרבת

בדלת הבנין, זועות הגיסטאפו מדחפות על הבמה ונשים גרמניות מזילות דמעות

יבנים לאנה פראנק

בכל זאת הכחיש שרהחוף הגרמני, בשיא משבר סיני, כאילו דרשו האמריקאים לעכב את התשלומים לישראל, והוא לא השאיר שום ספק שגרמניה היתה דוחה בועם כל פניה כזאת. באותם הימים הקפידו הגרמנים שלא לשלוח אף חבר אחד של ממשלתם לפתיחת התערוכה הגרמנית בקאהיר, בה הושקע הון רב, מתוך חשש כי הופעת שרהמסחר במצרים בימי המשבר יכלה להתפרש כהפגנה אנטי-ישראלית.

אילו החליטה ישראל היום לשלם שילומים לערביי פלסטין, מן הסתם היה כל פקיד ישראלי רואה חובה לעצמו "לדפוק" את המבקשים ככל האפשר, לנצל כל סייג בחוק כדי להוריד את סכום הפיצויים. בגרמניה המצב הפוך. הגרמנים משלמים ללא התחכמות את אשר התחייבו לשלם, ובמקרים מפוקפקים רבים ניתן ליהודים ליהנות מן הספק.

בגרמניה נוצרה שכבה שלמה של יהודים שמקצועם הוא להמות את רשויות הפיצויים. הגרמנים עצמם יודעים זאת. הם שותקים. מדוע? האם זו רק טפשות? האם זו רק אהבת הסדר הגרמנית, המחייבת למלא אחרי החווה הכתוב בדיוק נמרץ? כל זה נכון, אך יש משהו נוסף, אותו משהו המרחף באוויר כאשר נזכר השם ישראל.

מובן שכל זה אינו מסהר אף במאומה את הפשעים הנוראים שבוצעו בתקופה הנאצית. הפיצויים האישיים אינם מכסים אלא חלק קטן מהנזק העצום שנגרם ליהודים המגורשים, שנאלצו להתחיל את חייהם מחדש על אדמה זרה, בעוני ובדלות. ובכל זאת, מפעל הפיצויים הוא מיוחד במינו.

★ ★ ★

לסופה, בעקבות של סרגדיה יחנית. אנה פראנק מכריזה על אמונתה בטוב שבאדם. אגרופים נאציים הולמים למטה בדלת הבנין. אוטו פראנק חוזר לבדו ממחנה ההשמדה, ולוחש ששוב לא יוכל לחיות בארץ הזוהרה.

המסך יורד. לרגע נשאר הקהל יושב המום, כאילו קפא. איש אינו מוחא כף. השחקנים אינם מופיעים לפני המסך להשתחחח. כמעט מבלי לדבר קמים האנשים, ניגשים למלתחות ונוטלים את מעיליהם וכובעיהם. עיני רוב הנשים אדומות.

★ ★ ★

"המטורף ההוא"

בני שיחה עם גרמני בא הרגע הגדול, כאשר מכבצת השאלה: "מניין בא ארונזי?" עד לאותו רגע היו בני-שיחי חושבים אותי לרוב לאנגלי.

הסחתי את השיחות במתכוון לאפיק שהוביל לשאלה זו. בכל פעם ניקרה בלבי השאלה: מה תהיה ההגבה הרגשית הראשונה של בני-שיחי, כאשר יודע לו שאני ישראלי?

לגבי גרמנים שלמטה מגיל 25, לא היה קורה כלום. ישראל לא היתה בעיניהם אלא ארץ אסיאתית רחוקה, בה פורצות תמיד מלחמות. ברוב המקרים לא ראו יהודי מעולם. ההיסטוריה התחילה לגביהם עם החורבן של סוף המלחמה, עת הסתובבו רעבים בין עיי המפולת והמתינו לשוב האב מן השבי. כל אשר קרה בימי הנאצים הוא טרום-היסטוריה.

לגבי גרמנים קשישים יותר שונה הדבר לגמרי. אחרי המלחמה, כאילו בהיסחיה-הדעת: "או, אני ישראלי!" היתה משתררת בינינו מבוכה כלשהי, במשך אלפית של שנה. משהו השתנה. האיש נאלץ לקבוע את יחסו אלי מחדש. זכרונות של דברים לא-נעימים צצו בלבו.



הפרוסים של המזרח התיכון

במזכירות הבונדסטאג ישב אדם קטועידי, נכה-מלחמה בעל צלקות רבות. הצגתי לו את כרטיס-העיתונאים שלי. ברגע שראה את השם ישראל, התפשט חיוך רחב על פניו. "ארונזי, אני מוכרח להראות לו משהו", אמר, ופישפש בידו האחת במגירת שולחני. לבסוף שלף בתרועת-ניצחון את אשר חיפש: תפוז גדול, עטוף בנייר-משי שנשא שם ישראלי.

"קיבלתי את זה במתנה מהפרופסור ביהם", הסביר. "הוא קיבל תיבה שלמה של תפוזי-יפו מישראל וחילק לנו." פרופסור ביהם היה אחד החברים הגרמנים במשלחת שניהלה את המאורחות על חווה השילומים.

באחד ממאות החדרים של לשכת-העיתונות הגרמנית, השוכנת בבנין עצום העולה על בנין משרד-הבטחון בתל-אביב, נפגשתי עם הד"ר מילר-וורדאג, גבר צעיר, אריסטוקראטי וגבוה מאד, המטפל בעניני אסיה. "אתם הפרוסים של המזרח התיכון", הסביר לי בהתלהבות. אחר-כך הפליג בשבחו של משה דיין. הוא קרא בעתון גרמני כי דיין אינו נוסע לעולם לעולם במכונית, ושהוא רגיל ללכת מרחקים עצומים ברגל.

הגרמנים אינם יודעים על ישראל כמעט ולא כלום. הם יודעים רק שזו ארץ של "מושבות צבאיות", כפרים רומנטיים בהם נושאים כל האיכרים רובים ושומרים בלילות אחרי יום-עבודה. הם יודעים שזו ארץ של מלחמה ניצחית, מדינה המגייסת נשים לצבא (דבר נורא מכל נורא, אך כנראה הכרחי), בה הפכו היהודים חורה לאיכרים, כמו בימי התנ"ך.

הם יודעים גם שישראל היא מדינה קטנה. "מדינה קטנה" בעיני גרמנים היא מדינה בת עשרה מיליון איש, ורוב הגרמנים מתארים לעצמם במעורפל שזוהו בערך מספר אוכלוסי ישראל. העובדה שיש ערבים בישראל אינה ידועה לאיש.

הכבוד העצום שהגרמנים רוחשים למדינת-ישראל מגיע למוסדות גבוהים מאד. במשרד-החוץ הגרמני, גם הוא ביתן-זכוכית ענקי וחודש לגמרי, נפגשתי עם הד"ר פרובייך, המקוה להיות הציר הראשון של גרמניה בישראל, כאשר תעז גרמניה למנות ציר כזה. פרובייך הוא גאון במתן ראיונות — במשך שעה של שיחה לא אמר שום דבר. אולם אנשים חשובים יותר מסרו לי בסוד את הערכת הממשלה הגרמנית על עתיד ישראל.

לדעת הגרמנים, גלומים בישראל סיכויים כלכליים עצומים לעתיד. קשה לדעת על מה הם מבססים הערכה אופטימית זו. אולי הם זוכרים את הכשרון הכלכלי של יהודי גרמניה. הם משוכנעים כי ישראל תהיה המרכז הכלכלי של המרחב, מדרך כלכלי לכל ארצות ערב. לכן תומכים גם כלכלנים גרמניים חשובים בחווה השילומים. הם מקחים כי בעזרת השילומים מצליחה גרמניה להקדים את כל מתחיה בקשירת קשרים כלכליים בישראל, שתהיה בבוא העת מרכז להשקעות הגרמניות במרחב — כאשר יקום השלום בין ישראל והערבים, הדרוש לשם כינון היציבות במרחב.

★ ★ ★

ד"ר קסטנר בהאמבורג

בערב בו נורה הד"ר ישראל קסטנר, כמדומני, ישבתי במסעדה קטנה ונחמדה, שהיתה בנויה על רציף קטן על גדת הנהר אלבה, בהאמבורג. כל כמה דקות הופיעה (המשך בעמוד 18)

השיחה נמשכה כאילו לא קרה כלום. אולם משהו קרה. האיש שוב לא החיחס אלי כאילו הייתי אנגלי, שוייצאי או אמריקאי.

מה קרה? ברוב המקרים, היה האיש מתחיל לגלות אהדה מוגזמת, כאילו בא להוכיח בשם העם הגרמני כולו שהוא מצטער על מה שקרה. בעל-בית המלון ליחה אותי עד לפתח המונית, עורך-העתון הקדיש לי שעות ארוכות מזמנו, הגנרל הקסיד להובילני אישית לכל מיתקני יחידתו, הפקיד הגבוה ביטל את פגישותיו הקודמות כדי להתפנות לי. אנשים פשוטים ברכבת השתדלו, לפחות, להסביר לי את הנוף.

האם היתה זאת תמיד העמדת פנים? איני חושב כך. לפחות בכמה מן המקרים היה זה ביטוי למשהו פנימי יותר — אולי בוששה אמיתית, אולי מצפון קיבוצי רע, אולי דחיפה פנימית להחזיר חלק זעיר מחוב שכל אחד מרגיש בו.

רק במקרים מעטים מאד הוכרו בפירוש הדברים שקרו. כמה גרמנים היו ממהרים לקלל את "המטורף ההוא" ולהזכיר שיש להם ידיים יהודים שחזרו מישראל. הם מצאו חן בעיני פחות מהאחרים. אולם בדרך כלל ריחפו הדברים באוויר בלי להיאמר, הרגשה סתומה של אשמה, שאיש לא רצה לזכרה בפירוש, אך שכל אחד ידע שהיא קיימת.

משהו קורה ברגע שישיראלי מכריז על זהותו בארונזי גרמני, והוא אינו נעלם אף לרגע. אין הוא עובר עם הזמן. שני הצדדים אינם יכולים להרגיש את עצמם בנוח. "אחרי כמה שנים זה חריף עוד יותר מאשר בהתחלה", אמר לי ראש-משלחת השילומים של ישראל בבון, הציר פליכס שנער.

באיו מידה באמת חדר רגש-הבושה הזה לעומק הלב? האם אין הוא שטחי? ברגעים של רוגנה אמיתית, עלולים לבצבץ לפתע שרידים מן העבר. כך סיפר לי יהודי שירד מישראל על חברתו, אשה שחורה מתל-אביב לקלן, הפכה שם סקידה במנגנון הפיצויים. כתוצאה מסכסוך-שכנים שירגתי, פלשה האשה לאחד החדרים הסמוכים לדירתה, דבר שעורר עליה את רוגנה של בעל-הבית.

הוא רגש ורתת, עד שהפליט לבסוף את המלים הגורליות. "היטלר צדק! כל היהודים הם רמאים!" הוא צעק. "ואת הכי גרועה מכולם!"

★ ★ ★

שילומים למיבצע סיני

הטמו החי להרגשת הבושה, לפחות בשכבות העליונות של גרמניה, הוא מיבצע השילומים. כמפעל שנעשה מרצון, הוא מיוחד במינו בהיסטוריה האנושית.

אפשר למצוא סיבות רבות מדוע כדאי הדבר לגרמניה מבחינה אנוכית פשוטה. רוב כספי השילומים באו לגרמניה בצורה זו או אחרת מידי האמריקאים. תמורת חווה השילומים ויתר הווד סם על חובות גרמניים שעלו על כל סכום הפיצויים. כ-60% מכספי השילומים נשאים בגרמניה, תמורת עבודה וסחורות, ומביאים ברכה למשק הגרמני.

אולם אפילו אם לוקחים את כל זה בחשבון, נשאר משהו חיובי במפעל זה. כל תועלת פוליטית שהגרמנים יכלו להפיק ממנו — על-ידי טיהור שמם בחברת האומות — הופקה מזמן. המשכת התשלומים מביאה נזק ממשי מאד לאינטרסים הגרמניים בעולם הערבי.

הסברה

תעודת-ישר

מהו גמאל עבד אל-נאצר? רודן צמאדם ושואף מלחמה, או מתקן-חברה כן של ארצו?

„רודן צמאדם“ אמרה גולדה מאיר, כא-שר נפגשה, לא מכבר, עם אישיות בינלאומית חשובה באו"ם. היא ביקשה להסביר לו שעבד אל-נאצר הורס את ארצו, בו לכל היותר פנימי, מהותה סכנה לישראל, למצ-ריים ולמרחב כולו.

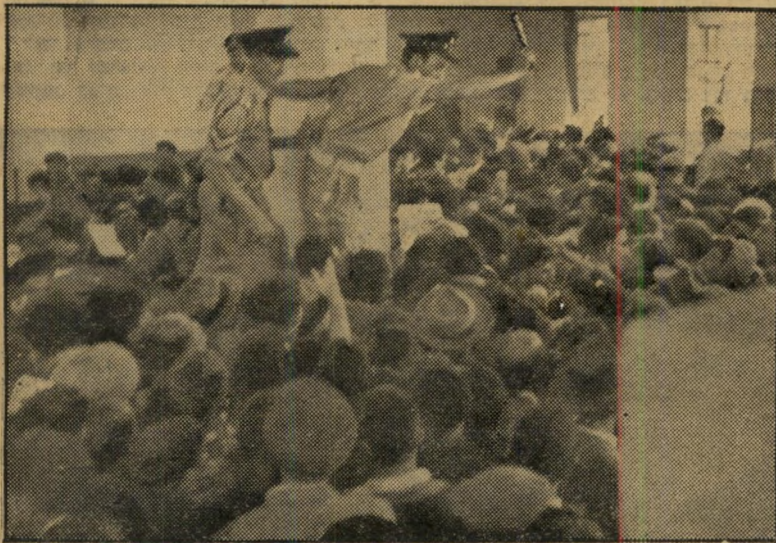
הדיפלומט הזר נייענע בראשו. „אגיד לך, אמר לגולדה, כפי שסיפרה גולדה השבוע בחברה סגורה. „ביקרתי בביתו של עבד אל-נאצר בקאהיר. הטחתי בפניו את כל ההא-שמות שהזכרת כרגע. אז הוציא ממגרת שולחנו חוברת וקרא באוזני קטע ממנה.“

הקטע הנידון, שמצא כל כך חן בעיני הרוזן המצרי, קבע: „אצל נאצר יש הרבה שאינו רגיל במנהיגות מהאסכולה הישנה: מידה של צעירות, להט, רגש ושאיפה כנה לתיקונים. האיש כנה ברצונו להביא תי-

כי יהיה ביכולתו לספק רק ארבעים אחוז מן ההזמנות ביום ההוצאה. ששים אחוז, נאמר בהודעה, יסופקו בתאריך מאוחר יותר. הודעה אחרת: כל אורח יוכל לרכוש רק חמש מעטפות מכל בול, מספר דומה של צמדים.

בבורסת הבולים הגדולה ברחוב ביאליק בתל-אביב גרמה הודעת השירות הבולאי לצהלה רבתי. היתה לה רק משמעות אחת: היא תעורר אורחים רבים למחשבה כי ה-בולים החודשים יהיו נדירים כבר בזמן הק-רוב וערכם יעלה משום כך פי כמה בשוק המקומי. ספסרי הבולים, המצויים בענף, יוכ-לו לנצל את המהומה, יעלו את מחירי ה-בולים והמעטפות, יגרפו רווחי ענק מיום מכירה מוצלח.

במציאות התאמתו הנחות אלה כבר בש-עות הראשונות של המכירה. השרות הבולאי לא דאג להצבת מספר מספיק של פקידים לשרות הקהל, גרם בכך לפקקים עצומים ש-שיתקו ממילא את עבודת כל משרדי ה-דואר. ראשונים שזכו בבולים החודשים נכ-סו מיד ל„ענף“, עסקו בכירתם מחוץ



שוטרים מנצחים על מהומת הבולאים בדואר תל-אביב הספרטים שמחו

לבית הדואר במחירים גבוהים פי ששה ושבעה.

בולים במקום ריבית. לאספני ה-בולים, שהאספנות משמשת להם תחביב ולא פרנסה, היה רק הסבר אחד לפרשה: סכומים עצומים של כסף שיצאו בזמן ה-אחרון מתחזורי ההלוואה בריבית שחורה ו-השקעות בלתי יצרניות אחרות, הושקעו ב-ענף הבולים. מלחמת סיני הביאה את יש-ראל לכותרות הראשיות של העיתונים, פתחה עשרות שוקים חדשים שצריכתם התודשית הסתכמה ברבבות בולים. ערכו של הבול ה-ישראלי במדינות חוץ קפץ ועלה בין לילה.

„ראינו את הנולד. פנינו עשרות פעמים לשרות הבולאי על מנת לארגן את ההוצאה לאור ולפרסם את מספרי המתזור של כל בול ובול. אם יפורסמו המספרים, לא יהיה מקום לבהלה. הברסה תחוסל“, מסביר של-מה נויפלה, עמיל מכס ומזכיר ארגון אוספי הבולים בתל-אביב, המונה יותר מ-200 חב-רים קבועים והמתאסף בקביעות פעמיים ב-שבוע. „אולם לא השגנו דבר.“

למנהל הכללי של משרד הדואר, חיים בן-מנחם, היה הסבר משלו לכל הפרשה: „ה-בהלה הזו היא חידה גם בשבילנו. ראינו כבר סימנים לבהלה בהוצאת בולי הבסתחון והוצאנו מכך את המסקנות. משום כך הגי-דלנו את מספר מקומות המכירה והמשכנו למכור עד לשעות מאוחרות בלילה.“

לשאלת כתב העתום הזה מדוע לא הוצבו יותר פקידים למכירה, הסביר בן-מנחם: „אילו היינו פותחים אשנים נוספים, היינו עוזרים לספסרים להשיג יותר בולים ולאקץ את הקהל לשלם מחירים ספסריים.“

„בדיקת להיפך“, הסבירו בולאים וחתיקים, „אילו היו פותחים יותר אשנים, היה כל אורח מקבל את מבוקשו והספרות לא היתה קיימת בכלל.“

לפי כל הסימנים לא הסתיימה הבהלה לבולים בבולי בצלאל ויום העצמאות. היא תלך ותגלו, תהפוך לאחת השערוריות הגי-

קונים חברתיים לארצו ועושה אותם באמונה ובמרץ רב.“

כל זה לא היה חשוב, אלמלא התנוסס על החוברת שם המוציא-לאור: ממשלת-ישראל. על המאמר חתם אחד המומחים המרכזיים בישראל לעניני המרחב.

בולים

הבהלה הגדולה

שורה ארוכה של אנשים, עטופים במעלי גשם וחבושי כובעים, הצטופפה ליד קיר הפסגה הגדול שבקרב הרחובות פינסקר ו-אלנבי בתל-אביב. שוטר במדי-קיץ רעד בקור, רטוב כולו מהגשם השוטף שירד החל מ-חצות הלילה. השעה לא היתה מתאימה ל-התקהלות כזו, שהזכירה באורח בלתי נעים את התורים הארוכים של תקופת הקיצוב. אולם השלט שעל הבנין הסביר הכל: היו אלה משרדיו של השרות הבולאי, המוסד האחראי להוצאתם לאור ושיוקם של בולי מדינת ישראל.

תורים דומים עמדו ליד בתי הדואר בכל רחבי הארץ. בבוקר הפכו התורים לגושיר-אדם. תגבורת המשטרה שהוזעקה, עמדה חסרת אונים. המוני אנשים, ילדים בגיל בית-הספר, מבוגרים ושישיות נדחפו, צעקו הכו זה את זה על מנת להגיע לאשנב הנכסף, לרכוש מפקיד הדואר את מעטפת היום הראשון של בולי בצלאל ויום העצ-מאות, ואת צמדות הבולים והשובלים של בולים אלה.

בצהרים הפכו ההתקהלויות לשערוריה צי-בורית. פעולות הדואר במדינה כולה נפסקו לגמרי. בתי הדואר הפכו למהומה אחת גדו-לה, תחנות המשטרה התמלאו בעצורים מו-כים וקרועים. בלאי חולצות הקיץ של ה-שוטרים גבר והלך.

הספסרים ישמחו. מניעי השערוריה היו אחדים: זמן קצר לפני הוצאת הבולים החודשים הודיע השרות הבולאי למזמינים



אל תתיאש — עשן „כנסת 6“

בית ספר תיכון „עתיד“ חיפה

חיפה, רח' ביאליק 12, בפקוח משרד החנוך והתרבות ההרשמה לכתות ט' לשנת תשי"ח החלה

כתנאי שכר הלמוד האחיד והמודרג שהוסכם עליו השנה. ההכשרה המשרדית הנכללת בתכנית הלמודים תמשיך להנתן ללא תוספת כשכר הלמוד (המגיע השנה רק ל-50% על חשבון ההורים, בהשוואה לאשתקד). פרטים והרשמה. בבי"ס „במעלה“, רח' החלוץ 13. נ. ב. לרגל העברתנו הקרובה לבנינו החדש — אין הגבלה במספר המתקבלים.

ושיודע לענות!

ספר חידות ושעשועים בהוצאת — אחיאסף — ירושלים

מאת שבת וויס

(בעל המדור „שתי דקות אינטליגנציה“)

תחרות פרסים

כל שימלא אחר אחד הסעיפים הבאים, יקבל תוך שבוע חידון התולי מוכן (מודפס) המתאים לכל מסיבה ונשפיה. עשרת הראשונים יזכו בספר „ושיודע לענות!“ מספיק לענות על אחד מתוך חמשת הסעיפים.

א. עליך לחבר חידון מקורי כלשהו, בן 10 שאלות לפחות (באות בחשבון חידות ציורים?)

ב. עליך לחבר ספור קצר בן 8 משפטים לפחות (הנושא לא חשוב) שכל מילותיו תתחילנה באותה אות (לא חשוב איזו אות).

ג. עליך לנקוב בשמם של לפחות עשרה זוגות אישים שונים בעלי אותם שמות המשפחה. למשל טיילור, השחקן והנשיא האמריקאי).

ד. עליך לשלוח חידת מתח (רצוי מקורית)

ה. עליך לשלוח הצעה ל-5 משחקי חברה מקוריים שלך.

את התשובה בתוספת בול של 50 פרוטה שלח (י) ע"פ הכתובת: ירושלים ת. ד. 36, „תחרות פרסים“.

את הספר אפשר להשיג בכל חנויות הספרים בארץ

בספר 200 עמוד, 1600 חידות ושעשועים

מחירו 2.250 ל"י.

דולות ביותר במדינה, אם לא יחוסלו סיבוי תיה היסודית.

משפט

ואי, ואי

יעקב איקסי, מחלק הקרח של כפר יהוד, היה בטוח מאד בעצמו כשכא באחד מימי ששי האחרונים להישפט בפני שופט השלום התלאביבי יהודה טרייביש. הוא נעץ מבטים מלאי לעג ביהוקאל ואי, שתבע אותו ל משפט, הבטיח לבני משפחתו שסובכו אותו כי הכל ייגמר בשלום וכי טופו לנצח.

יחזקאל ואי היה סבור אחרת. לפני שבר עות אחדים מר 25 קילוגרם גרעיני שער רה לבנו של איקסי, מחלק הקרח של הכפר. איקסי קיבל את השעורה, שפר אותה לכליו, יצא למרכז הכפר והכריז בקולי קולות כי ואי רימה אותו במכרו שעורה מעורבת כחול. "זהו עלילת שווא" טען ואי בבית המשפט. איקסי גרם לי נוק בודו, הוציא עלי שם רע, אמר בהצהרה בשבועה שי צורפה לקובלנה הפלילית הפרטית שהגיש נגד מחלק הקרח.

עודו הראשון של הנאשם היה בנו הצעיר, דוד איקסי, 12. הילך הנפחד עלה לדוכן העדים, שם את ידו על ראשו, נשבע לומר את האמת, את כל האמת ואך ורק את ה אמת. "הוא החזיק בידו שקית גדולה מלאה חול, מסר אותה לשופט. היה לו הקלף החזק ביותר של איקסי בהגנתו. הוא טען כי החול שבשקית הוא החול שמצא ב שעורה שקנה מואי.

אולם איקסי הקטן הפך את קערת ה שעורה על פיה: "את החול שמצאנו ב שעורה שכפנו. היה מעט מעני חול בשער רה." הסביר לתומו לשאלות פרקליט התובע. "את החול שבשקית לקחנו בחצר. יש שם המון חול." המשפך הנער להסביר, כי שפניהם של בני משפחתו הולכים ומחוזרים. לפני שיעקוב איקסי עזב באותו יום את בית המשפט, לשלל החילה 20 לירות טר בול לקופה בית המשפט, הוסיף עליהן 30 לירות לכיסוי הוצאות התובע ועדיו.

בפעם הבא, אם יאסוף חול בחצר, ידאג מן הסתם שבנו דויד לא יהיה בסביבה.

כל ישראל

קול מפא"י כקול שדי

"אוי להם לבריות מעלבוניה של תר רה" — זו הסיסמה של כרוז שהופץ ב סבריה, מטעם הסיעה הדתית החדשה של מפא"י, המבקשת לרכוש את נפשות פועלים הדתיים. הכותרת: "מפלגת פועלי ארץ-יש ראל — סניף טבריה, בעזרת השם. בכל יום בתקול יוצאת מהר חורב...".

הקטנה מאד את אחוז הפיגורים. מצפים כי השנה תעלה הגבייה אפילו על האומן... סיכויי הכותנה מתהממים לאור ה יבול הטוב, ששיעור 50 אלף טון ויכסה 60% מהתצרוכת הקומית, מהם 6000 אלף טון של סיב ארוך. אין עתה סכנה של פגיר עות קשות על-ידי תולעת הזופית... ה בעיה הכלשית שעמדה בפניה ארמיה פיסר, מנהלת המוסד לילדים מפגרים רוחמה בכפר-סבא, היתה קשה: למצוא את גונב החלבה ממחצן המזון של המוסד. למטרה זו עלתה על גג בית סמוך, הבחינה, לדבריה, בחצון בנימין הרשפלד כשהוא מתגנב ל תוך המחסן. בפני שופט השלום טען הירש פלד באמצעות עורך-דינו ישראל פיקל: "אני דתי. קיבלו אותי לעבודה דרך משרד ה סעד. זוהי כנראה שיטתה של המנהלת ל הפגן את נטיותיה האנטי-דתיות... גנר ב ת השבול מתוארת בחוק הפלילי כפשע שיש להשפט עליו בפני בית המשפט המחיר זי, ודינו של העבריין שבע שנות מאסר. עובדה זו לא היתה ידועה כנראה לראובן בן-טובים, 16, שהחליט באחד הימים לחבר על דעת עצמו את קו החשמל של בית-הכ נסת בו הוא מתפלל, ושנותק על-ידי המוע צה המקומית. השבוע התייצב עורך-דינו יצחק בראז בפני שופט השלום הפתח תקוהא אריה גראף, ביקש ממנו להתחשב בגילו הצעיר של שולחו ובבורותו בעניני חוק. אולם החוק אינו משאיר ברירה: בן-טובים יישפט בפני בית המשפט המחוזי ב תלאביבי.

..אר ישראל" מתאר את מסעו לחבש ופגישתו עם מלכה הנגוס ואני

- מאת רפאל הלפרין -

ר ביהחובל האיטלקי של האניה קתרניה מדרה הוא אדם חביב, אם כי תקיף מאוד. היום הוא מוכן לקחת נוסעים באנית-המסא הקטנה שלו המפליגה בקו אילת-אפריקה המזרחית, אולם כאשר באתי אני לפני חדשים לחוף אילת, כדי להיות הנוסע האורחי הראשון שיפליג למטרה פרטית דרך מיצרי אילת, נתקלתי בסירוב מוחלט מצדו.

מטרתו היתה להגיע לארצות אפריקה המזרחית, כדי לקשור קשרי מסחר. מאחר שבביקורי האחרון בארצות אלה רכשתי לי מכרים וידידים מחוגים שונים, ביקשו ממני מספר חברות בארץ לחזור שמה ולברוק את מצב השוק. ירדתי לאילת עם מטען של שני טון דוגמאות מסחריות, שכללו גם מקרר חשמלי ומקלט רדיו. אולם שם נתקלתי בקיר אטום. פגשתי את רבי החובל של האניה והצעתי לו 300 לירות עבור הסכמתו לנטיעתי. הוא סירב אפילו לדבר אתי.

באחד הערבים הציגו בבית הפועלים במקום חמישה סרטוני היאבקות שלי. בין הנוכחים היו גם מלחי הקתרניה מדרה. למחרת, כשפגשתי את רבי החובל, אמרתי לו: "קח מזכרת." נתתי לו אחת מתמונותי. רק אז זיהה אותי עם אלוף ההיאבקות שראה בסרט. הוא נפל על צוארי וחיבק אותי: "אותך אני מוכן לקחת לכל מקום בעולם." הוא לא רק לקח אותי, אלא שפינה עבורי את התא המפואר ביותר באניה, העמיס את כל מטעני והעמיד לרשותי מלח מיוחד מבוקר עד ערב. למרות שלא אכלתי מהאוכל הבלתי כשר של האניה והתכללתי על שימורים שהבאתי עמי במזודה, הייתי מוכרח להסב על שולחני של רבי החובל בכל ארוחה. תמורת זאת הייתי חייב להציג בפני המלחים תרגילי גבורה. כל מה שראו בסרט, הראיתי להם במציאות.

נסענו שבוע ימים, שכלל סערה של יומיים וחצי. בסוף ההפלגה עגנה האניה בגייבוטי. שהייתי במקום זמן מה והצלחתי לעניין כמה סוחרים בתוצרת ישראלית. הבעיה האמיתית בגייבוטי היתה האוכל. אכלתי רק פירות וסרדינים ותוך ימים מספר איבדתי שמונה קילו ממשקלי. סתתי לביקור קצר בעדן, במטוס חבשי בעל כסאות ישיבה מעץ, כמו של אוטובוס. שבוע בעדן הספיק להחזיר לי את משקלי.

★ ★ ★

אני מתפשט בפני המרד

מ עדן ססתי לאדיס-אבבה, בירת חבש. זוהי עיר מודרנית מאוד, שבצד בקתות ואהלי בד אפשר למצוא בה תנויות אירופיות ממדרגה ראשונה. אחד המכרים שרכשתי שם היה חברו של הדוכס הר, שהוא אחד מבניו של הנגוס החבשי היילה סילאסה. הם ראו את סרטי ההיאבקות שהבאתי עמי והתפעלו מהם כל כך שהציעו שהנגוס עצמו יראה אותם. אולם לא קל להגיע אל הנגוס ואפילו לא כדי להציג בפניו סרט. התייצבנו בפני שר העט, משרה מכובדת המקנה לבעליה את הזכות לחתום על מכתיב ופקודות המלך. הוא קיבל אותנו במשרדו, לחץ את ידי ולקח את הסרט. לא ידעתי אם חשב שזו מתנת לבית-המלכות או שבכל זאת יחזיר לי את הסרט. למחרת קיבלתי הודעה שעלי להתייצב בחצר המלך. מלחי היה הגנרל אספה, קצין חיל האוויר החבשי שהשתתף בקרבות קוריאה. הוא היה גבר מוצק ושחור, בעל תספורת קצרה ולשון אנגלית מהוקצעת. הוא ליווה אותי ממשרדו של שר העט לחצר



ביקור נמוסין מבקר רפאל הלפרין בסוכת משפחה חבשית כפרית. השיחה עם החבשים, שהם אנשים ונשים יפיתואר מאוד, מתנהלת באמצעות תנועות ידיים והעוויות פנים וגוף.



גור אריה יהודה. רפאל הלפרין עומד בחדרו של הנגוס החבשי. הנגוס נשקף בתמונה מעל ואילו פסלוני גורי יהודה, שהם סמל המדינה החבשית, ניצבים על השולחן ומתחת לתמונה.

המלוכה. ארמון הנגוס החבשי הוא עיר בפני עצמה. הוא שוכן במרכז הבירה, מוקף חומות וכשלושת אלפי חיילים מוכתרים בתלבושת מיוחדת שומרים עליו. בפנים החומה נגלה לפני עולם אגני: גנים מפוארים, זרועים מזוקות מים ופרחים בכל הזווים, אגמי כרבורים, מדרגות תלויות באויר.

הגנרל הביאני עד לשער הארמון. מסביב הצטופפו עשרות קצינים ושומרי ראש, במדים לבנים. צעדנו דרך מסדרון ארוך ורחב, שמשני צדדיו מונחים בארונות זכוכית כל אוצרות המלכות והמתנות שקיבל המלך. בתוכם כיצאתי ספרי תנ"ך לא מעטים.

שם קיבל את פנינו שר העט, שהודיע לי כי בכניסה לחדר המלך יהיה עלי להשתחתת שלוש פעמים בפני הנגוס. השער נפתח. לעיני נגלה חדר רחב, ללא רהיטים מיותרים, שטיח ארוך חצה את החדר. בקצהו עמד הנגוס. הוא היה בדיק כפי שהוא נראה בתמונות, לבוש מדים ומעוטר מדליות. לא השתחיתתי בפניו אבל התכופתי שלושה כיפופים, עד כמה שהדני העברי מתיר.

הנגוס לקח את ידי, חיך אלי חיוך אבהי ומישש את ידי זמן רב. ממש ראשון הוא עשה עלי רושם של אדם טוב לב, פיקח ובעל הבנה. לא ידעתי מה לומר לו, אולם הוא החל מיד בשיחה, שאל אותי כמה שאלות על צורת בילויי בעירי וסיפר שנהנה מאוד מהסרט שלי. החלפנו רשמים ודעות והשיחה נמשכה כרבע שעה. לבסוף סקר אותי המלך בעיניו וציין שאיני נראה כלל כפי שאני נראה בסרט. אמרתי לו כי בבגדים אני נראה קצת אחרת והוא פקד מיד: "אז תתפשט."

נדמהתי, איך אפשר להתפשט בחדר, לעיני כולם? הנגוס הוביל אותי לחדר קטן ושם התפשטתי ונשאתי בתחונים בלבד. המלך נראה שבע רצון: "זה כמו בסרט", אמר. הראיתי לו כמה תרגילי כוח. תוך כדי כך נכנס מישהו לחדר. הרגשתי שאני גוול את זמני היקר של הנגוס ורציתי להפסיק. אולם הוא שלח את האישי מעל פניו ואמר לי להמשיך. ההצגה ארכה כחצי שעה. כשהתלבשתי העניק לי הנגוס מטבע זהב כאות לשבחות רצונו.

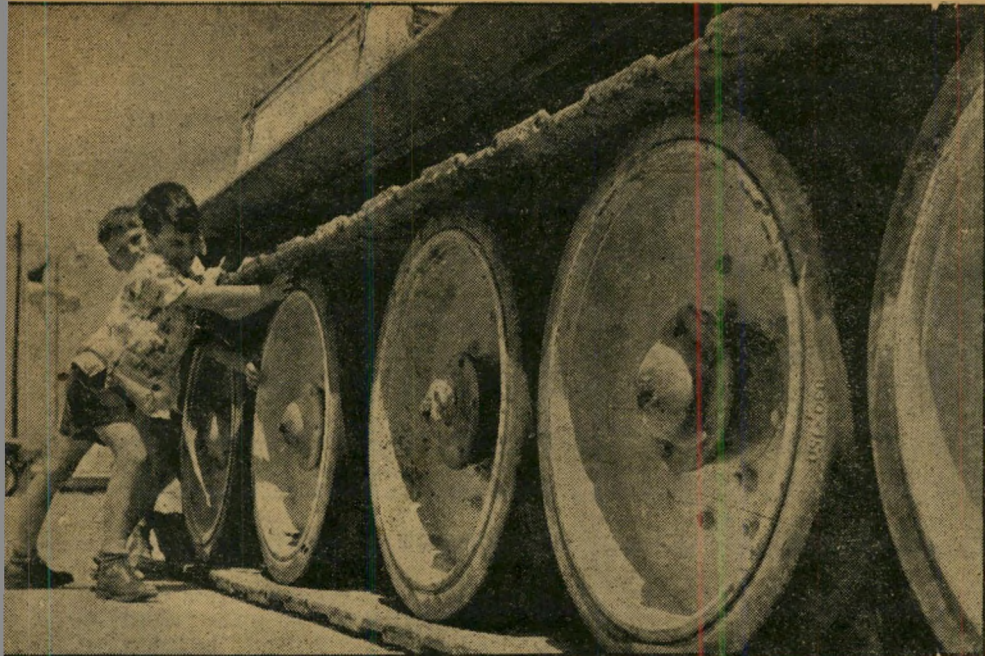
★ ★ ★

אני מקבץ משרה חדשה

יצאתי מהארמון. כעבור שעה הגיע אלי שליח שהביא עמו את תמונת הנגוס, החומה בידו ומוקדשת לי. הודעתי לשר העט כי אני רוצה להחזיר לנגוס מתנה ולתת לו מזוזה. השר חקר היטב לפשר המזוזה וברר אם אינה נושאת בתוכה כישוף. כעבור יומיים הוזמנתי שוב לבית הנגוס. הפעם מצאתי אותו לבוש אזרחית.

עוד בדרך פנה אלי שר העט וציין כי שמע שישנה בידי מכוונה להפעלת שרירים ללא מאמץ, ואם ישנה אחת מיותרת בידו אולי אוכל למכרה למלך. הפעם נפגשתי עם הנגוס כאילו הינו מכרים ותיקים. פתחתי את המזוזה והקראתי את הכנה בפניו. מיד לאחר זאת שאל אותי הנגוס בדבר המכוונה שבידי. הוא התעניין בה מאוד ואמר שיש בדעתו לקנות מכוונה כזאת, כדי לשמור על כושרו הגופני. הודעתי לו כי לכבוד יחשב לי נתתי לו במתנה מכוונה כזאת. הוא הודה לי, הזמין אותי לבוא יחד עם המכוונה ולתת לו ולחצרו טיפול אישי.

עתה אני מתכוונן לנסוע שנית לאדיס-אבבה, למילוי משרתי החדשה (והזמנית) כמדריך להתעמלות מכשירים בחצר הנגוס.



"הייחוס!" הגלגלים הגדולים של השרמן הכבד לא יזוזו אפילו אם יואל ומוסי יתאמצו מאד. על חלק מן השרמנים המוצגים בתערוכה הורכבו צריחים מיוחדים הנושאים תותחים צרפתיים משוכללים ארוכי טווח

"לא רע." יואל בוחן מקרוב את אחד המוצגים, תותח אנטי-אווירי, העושה רושם נאה בחיצוניותו. תותחים כאלה נלכדו בעשרות ביטני

הערכות מם המאז הירוקה במרחק קבוצת ה ששתלשלו צעדים ק הרוחקה יוחר. ה כמונח ע כלים המ

הזית הרבים שעל כתפיו פקד: "קדימה!" המסע היה ארוך. אך המרחקים לא הפי חידו את יושבי הצריחים. מפלצות הפלדה הקלות, עליהן רכבו אל סיני, היו מסוגלות לעבודה הקשה ביותר שתוטל עליהן. כי בקטלוג הרשמי בשפה הצרפתית של הטנק הקל **AMX-13** כתוב:

- משקל: 14 טון.
- מהירות: 65 קילומטר בשעה.
- טווח פעולה: 360—400 קילומטר.

במרוגם העברי של הקטלוג ובהסברים ש-

אפריל, 1948. הכל היה מוכן לנחיתה המטוס. הכיתה שגויסה מרבדים הכינה את המסלול, סילקה ממנו את כל האבנים המיותרות. חברות כפר עציון תקעו סמרי סוטים בתוך קופסות השימורים, החברות מגיר יצחק יצקו סולר ללפידים. המפקד סקר בפעם האחרונה את שדה התעופה הקטן, ש הוכן בפחות מעשר שעות. הוא נראה מרוצה. גוש עציון חיכה למטוס, לקשר הראשון שיביא אתו את ההוראות מהמפקדה, את הציווד החסר לעזרה הראשונה, את הבשורות הרעות ואת הבשורות הטובות, לאחר שבו עיים של מצור.

יואל ומוסי מסתננים לתערוכת-הנשק, עורכים מסדר מדוקדק ומתפעלים

יואל בוא יה!

יואל ומוסי הם שני ילדים תל-אב א. הם ראו את המודעות על תערוכת הנשק לצאת לבית-דגון לבדוק את הנשק הרשמית. השניים התגנבו דרך בתוך עולם של פלאים, בו עסקו אחרון של נשקם ושל חלק מן ה

כשנשמע קול הטרטור הכבד, הציצו עשרות ראשים מעמדות ההגנה ותעלות הקשר. כולם רצו לראות את החידוש. הטרטור הלך וקרב. חדי הראיה ראו כבר את הכנפיים השחורות, כשהן מתקדמות ובאות, מתבלטות על הקרקע הכהה של צוקי הרי הברון. הטרטור נשמע כקולה של מכונה רעשנית. "פרימוס. הוא מטרטר כמו פרימוס. אולי אפילו יותר," אמרה ספק בהערצה ספק ב לעג אחת מעובדות המטבח החתיקות. עתה עמד אותו פרימוס היסטורי של מלחמת תשי"ח בחברתם של מיג סובייטי, ספיטפייר בריטי ומיסטר צרפתי, מוכן למיסדר הנשק הגדול במיגרשי התערוכה בבית-דגון. השלט שהוצב לידו זיהה אותו כאוסטר, שמו ה מקצועי הנכון.

הכומות השחורות סיפקו לבאי תערוכת הנשק, התחסף משפט קצר: "הוכיח את עצמו במבצע קדש."

רקימת-שריון

נכיחה מסתורית

ביר גפנפה נראתה מרחוק לחיילי חרמ"ש כגן עדן עלי אדמות. הקילוי מטרים הרבים שעשו באותו יום על פני

• חיל-רגלים מוסע שריון.

כזמיתה שחורה הציצה מתוך צריח של טנק. הראש שניבט מתחתיה היה שוף, העיניים נצצו. הטנקיסט הצעיר רכן פנימה, החליף את הכומתה ככובע פלדה חום, הביט בצריחים שמסביבו ובתוקף עלי





"למטרה, אש!" על צריח הטנק הצרפתי הקל מורכבת מכונת ירייה כבדה. שתי אנטנות מאבטחות קשר תקין בין כל הסנקים בשטח.

המצרים עזבו. "בירגפנפה בידונו!" הכריז העלון הקרבי שהופיע עוד באותו יום.

עם הכיבוש נפתרה גם בעיית התותח ה-נובה, או su-100, בשמו הרשמי. היה זה תותח סובייטי שהרוסים החלו ליצרו לאחר מלחמת העולם השנייה וסיפקו אותו לצבאות הדמוקרטיות העממיות. מציכוסלובאקיה ה-גיע במספרים לא מבוטלים למצרים.

ל-su-100 יתרונות רציניים. זהו תותח בעל היסע עצמי, הדומה מרחוק לטנק. מש-קלו 30 טון והוא מסוגל לנוע על שרשרותיו במהירות של 55 קילומטרים לשעה. מהירות זו מאפשרת לתותחנים לטלטל אותו בטוח של 300 קילומטרים, מבלי שיהיה זקוק לכל טיפול מיוחד. הוא יורה פגזים של 100 מ"מ לימטר ובידי צוות מומחה יכול לשמש כלי מצויין להשמדת טנקים.

★ ★ ★

מלך מפלצות השדה

בצד משמירי הטאנקים ניצבו על מיגרש התערוכה גם טאנקים — אף הם מתוצרת ברית המועצות. המפורסם שבהם הוא ה-34 T. כיום יש גם לאמריקאים וגם לרוסים טאנקים טובים יותר: אולם במשך כמה שנים היה ה-34 T מלך מפלצות הפ-לדה בשדה הקרב.

זהו טאנק בינוני, שמשקלו 32 טון ואשר צריחו מוגן על-ידי שריון פלדה בעובי של עשרה סנטימטרים. טווח פעולתו 300 קילו-מטרים והוא מסוגל לירות פגזי 85 מילימטר למרחק של שלושה קילומטרים. מהירותו 55 קילומטר לשעה.

הוא הוכנס לפעולה על-ידי הרוסים בסוף מלחמת העולם השנייה ונבדל מהטאנקים האחרים במיבנהו הנמוך והרחב יחסית. כושר תימרונו הוכח באופן בולט בשדות הקרב של קוריאה, כאשר הופעל על-ידי הצבא הסיני נגד טאנקים אמריקאיים מיושנים.

★ ★ ★

יפהיית הפלדה

בלי נשק אחר שהוצג בהופעת בכורה בבית-דגון היא המרגמה הספרדית. יפהיית הפלדה שוקלת 266 קילוגרם ולועה יכול לפלוט פצצות שכל אחת מהן שוקלת 16 קילוגרם, למרחק של ששה וחצי קילומטרים, חמש פעמים בדקה.

פגישתם הראשונה של חיילי צה"ל עם המרגמה הספרדית נערכה במיתלה. הצנחנים המתחפרים טעמו את כוח האש שלה, המ-תינו בחוסר סבלנות עד לכיבוש המעברים כדי לראות מקרוב את הכלי החדש. פגישת שניה עם מרגמה זו, בעלת קוטר של 120 מילימטרים, נערכה באל-עריש. גם שם הפ-תע כוח האש של כליה-הכלאיים — ספק תותח ספק מרגמה — את הכוחות ה-כובשים.

★ ★ ★

בית של סיני הטביעו את חות-אנשים ובציודם. שורת הדקלים חתה מים, צל ומנוחה.

ומטרים אחרים מן היעד נערכה ית. המפקדים, שדרגות השדה תפיהם ברשלנות, התקדמו כמה "רכנו מעל מפה ענקית ש-של בעל הדרגה הגבוהה ב-יוכנן בקפדנות. הכיבוש נראה "היד. בעלי הדרגות חזרו ל-ים, הניעו בידם ו"קדימה!"

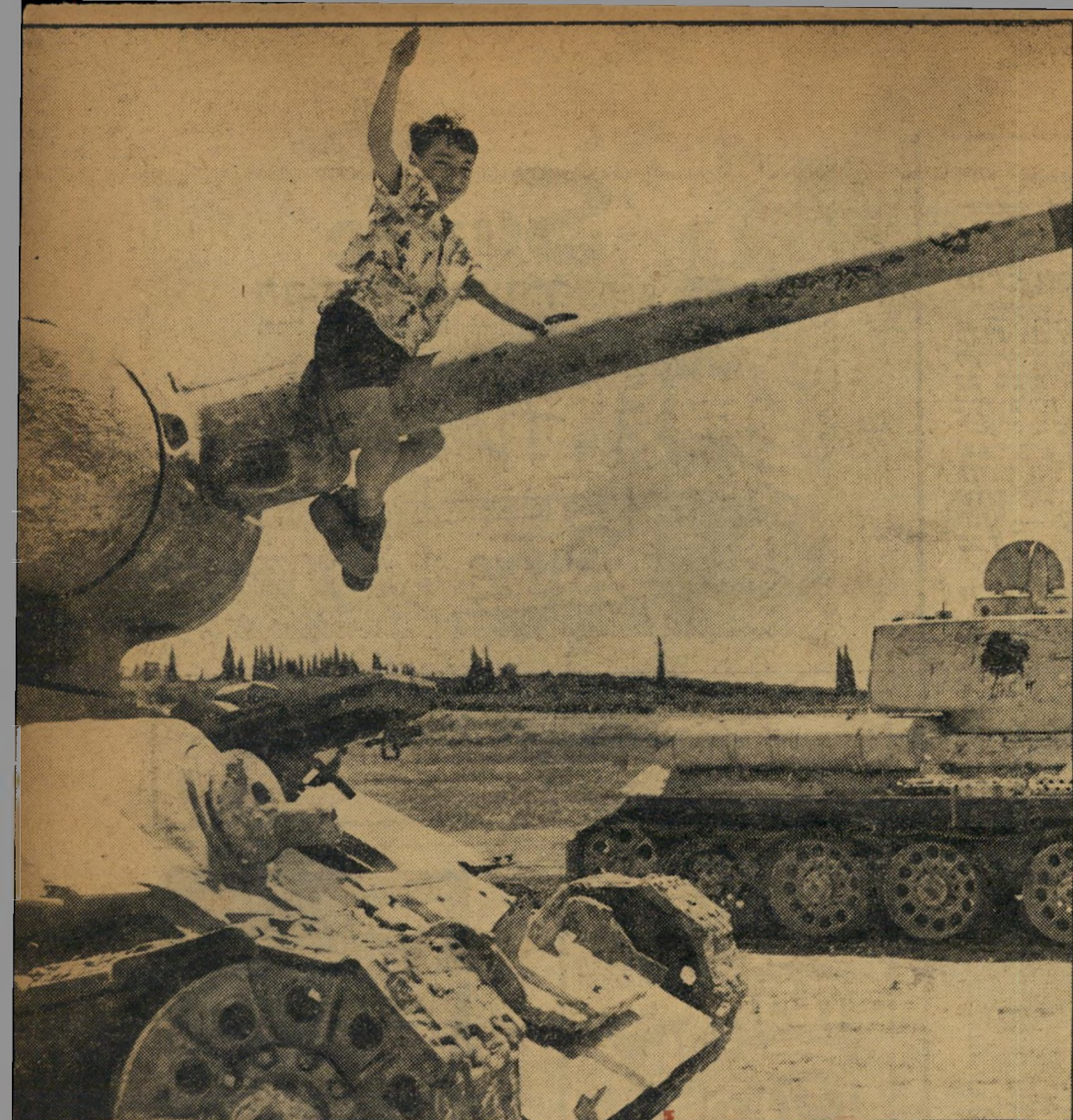
תלמידי כיתה ת הנשק והחליטו יוד לפני הפתיחה יר ומצאו עצמם קיסטים בציחצוח ל שהחזר מסיני

מש, השמיע תותח מסורתי ת החתיקים שביחיה ניסו ל-ולשוא. "אף פעם לא שמעתי גוף יהודות אחד החתיקים, הך כנראה."

אוי הנביחה היה עצוב יותר. שום של הטור המשוריין נפגעו ה. מפקד נתן פקודת היערכות. זאומיות בה החלה, נפסקה ק התמשך. אחריו בא ענן ה-שה אופיני כמעט לכל המבצע:



אחת הפצצות הגדולות, ימנו כמעט פי שניים.



"נצחנו!" מלחמת סיני הוכרעה בכוח השריון של צה"ל. יואל רוכב על תותחו של טנק T-34, מתוצרת ברית-ים.

מבית הבימה לבית-דגון

עשרים וחמש ליטראות. הבריטים סיפקו להם, בחדאי, יש להם מול... טנקים קיבלו מהצ'כים ותותחים מהאנגלים. חסר רק מי שיפעיל אותם. הכריזו בבקיאות אחד ממפקדי הכוח הכובש ברפיח, כשבחן את שלל התותחים שנאספו קבוצות קבוצות.

"תותח כזה, אם תעמיד אותו בפתח-תקה, יעבוד יפה עד בית הבימה בתל-אביב. אם תעמיד אותו בבית הבימה, אפשר יהיה לטווח על התערוכה בבית דגון," ביאר אחד החיילים.

בתותח של 25 הליטראות הפתיעו הכריז-טים את הגרמנים במלחמת העולם השנייה. מעלתו העיקרית: נוסף לטווח הגדול יחסית של פגיעותיו, הוא מוצב על כן עגול וניתן לצידוד של 360 מעלות.

חבר גרמני לתותח-השדה הבריטי הוא תותח נגד-טוסים בקוטר של 20 מילימטר, שהסימן FLAK-38 מוטבע עליו. מטוס ש-יטוס במרחק של 4600 מטר, או בגובה של 3600 מטר, ייפגע אם לא יוחר מפניו. גם מהירות היריה גדולה, מגיעה ל-200 פגזים בדקה. לפני מיבצע סיני לא נמצא תותח זה ברשימת חימושו של צה"ל. כיום הוא מצוי בה בשפע.

לאוסף הרבי-גוני נוספת גם תרומה רוסיית: תותח נגד-טנקים חודר שריון של 95 מ"מ לימטר, המסוגל לירות 25 פגזים בדקה. פגזיו טסים אל מטרם במהירות של קילו-מטר לשנייה.

"את אלה אפשר למכור בשוק," התרברב אחד הממונים על התערוכה. "יש לנו המון. תפשו אותם ברפיח, באבו עגילה ובאל-עריש. המצרים לא ידעו כנראה מה לעשות אתם, השאירו לנו את הכל. אבל אנחנו כבר נמצא להם שימוש."

★ ★ ★

סולר! אסור לעשן

כמויות סולר רציניות נשפכו על הגור-שים הכהים. חיל בסרבול מלוכלך מרק את ההוביצר הצרפתי דגם 50, היורה ל-מרחק 17 קילומטר ופוגע, אם יודעים איך לאשתמש בו, כמובן. "מה יש לראות כאן?" שאל החייל המנקה. "צריך לראות אותו בפעולה. אז יש מה לראות! עכשיו כתוב ש-אסור לעשן, משום שמנקים את המכוונות בסולר. תבואו כשאסור לעשן משום שיש פצצות על המכוונה. אז תראו."

אבל בכל זאת נראה מרוצה מהעובדה ש-אסור לעשן דווקא מפני שמנקים, לא מפני שיורים.



"בתיאבון!" יואל ומוטי סועדים את לבם בצל תותחי השדה הבריטיים, בני עשרים וחמש ליטראות כל אחד. תותחים אלה היו בשימוש הצבא המצרי ונלקחו כשלל בעזה.



"ליל מנוחה." המבקר העיף יוכל לנוח ולנמנם בצל אחד המטוסים שנחתו על דשא תערוכת הנשק בבית-דגון.

קולנוע

מכלאו ומוצא את הדיסקה במיטת אשתו, הוא מחליט להשיב לו כגמולו. הגמול: התי גנבות למיטת אשת המושל (איבון סנסון). מוסר ההשכל: אל תתגנב למיטת אשת רעך כל זמן שאינך בטוח במיטת אשתך, ובכלל — אל תרבו בגניית מיסים!

מי אשם?

הנאשם (אוריון תל-אביב; ארצות-הבית) — יכול להיות כל אורח במדינה זמרי קרסית. במקרה זה שמו מני בלסטררו. הוא אורח קטן, פורט על צילו בתומורת ריקר דים קטנה, דואג לשיניה הכואבות של אשתו, מתעניין בתוצאות מירוצי הסוסים. יום אחד הוא נאסר ומואשם באשמת שוד של 279 דולר. כל העדויות מרשיעות אותו.

סרטים

פרקי חזאות

בהגיע המועד בו מתחילות בנות תל-אביב לחשוף את עצמן לאורך חופי הים ורחובם, מניעים גם מפיצי הסרטים למסקנה דומה. מעלים על כרו כתי הקולנוע פרקי חזאות חשובים. מה שמפתיע הוא שאורחים טובים משלמים במיטב כספם כדי לראות באולם אפל מה שהם יכולים לראות — פחות או יותר — על שפת הים חיים אין כסף.

כסערת התשוקה (ארמון-זוד, תל-אביב; צרפת) — הוא סרט בעל תוכן עמוק.



חזאות בררו ולורן

כמו על שפת הים — פחות או יותר.

הוא עובר את דרך היסורים השיגרתיים של כל עובר חוק — מעשים קטנים ופשוטים המזעזעים נפש אדם: טביעת אצבעות, כביי לה באזיקים, חדר המעצר. עולמו של האיש, שמלכתחילה יודעים כולם שהוא חף מפשע, מתמוטט עליו. אשתו משתגעת, החברה מס' תיגת ממנו. רק לבסוף נאסר הפושע האר מית, בלסטררו הופך שוב לאורח חופשי של החברה. אולם למעשה חייו הרוסים. מי אשם? זוהי השאלה המרחפת מעל הי סרט הנפלא בפשטותו. חוסר תשובה לי שאלה זו הופך את הסרט למזועזע. אלפרד היציקוק, במאי סרטי המתח הגודע, המופיע בעצמו בסרט בסצינה רגועה, אינו נותן תשובה לשאלה. כל כה שעשה היה נטילת סיפור פשוט ורגיל והעלאתו על הבד בביום מצויין. אילו היה במאי צרפתי מביים סרט זה, אין ספק שהיה הופכו למכשיר החושף את צידם השלילי של חוקי החברה. אלפרד היציקוק השאיר את המסקנות לצר שה.

חדר

אלה הסרטים הפוענים בשבוע זה בערי הארץ, אשר העולם הזה ממליץ לראותם:

- **מלחמה ושלום** (אופיה, תל-אביב; צ'יין, ירושלים) — מסביר מדוע אהבו גברי רוסיה את נאשאה ומדוע נחל נפוליון מפי לה ניצחת מידי הגנרל חורף. לא מסביר מדוע סירסו ציירת מופת של טולסטוי.
- **הגראף שפיי** (חן, תל-אביב) — מתאר גרמנים באור אנושי (ומקוצץ עליידי הצנוורת) ולוחמי ים בריטיים באור על-אנושי.
- **לה סטראדה** (מאי, חיפה) — את ליט חסון ומטומטם ונערה מכוערת ובעלת לב מחפשים את האושר בצל הופעות קרק סיות. אנטוני קווין, גילוייה מסינה.
- **ריצ'ארד השלישי** (צ'ון, תל-אביב) — לורנס אוליבייה מבוסס בדם, ב' דרכו אל הכתר.

התוכן הוא הזה של חתוליהמין בריגיס בארדו. הבמאי גורג' לאקומב טיפל בנושא טיפול רב צדדי. משום כך ניתנת לצופה ההודמנות לראות את חנה של בארדו מכל הצדדים. בריגיס התמימה שוחה בתפקיד החזאות כרג במים. אילולי היוכה התמים, היה הסרט פורנוגרפי לחלוטין. החיוך הוא ששיכנע כנראה את הצנזור. המפליא הוא שעם כל מעלותיה הגלויות, ממלאת בריגיס תפקיד של נזירה. לזכותה אפשר לומר כי היא נזירה מאונס, מכיון שבעלה, קרבן תאונת הדרכים (רימונד פל' גרין), פוסח על שני הסעיפים: מות בטוח או יחסי מין. במפתיע הוא בוחר בסעיף הראשון. לאורך מחצית הסרט מתענה ברי גיט בנפתולים משעממים. כשלבסוף היא מתליטה לעשות משהו בנידון, מגיע הסרט אל תומו, בעזרת כמה יריות רובה ותאונת דרכים נוספת.

אילו לפחות היה הסרט נאמן לשמו, אפי שר היה לסלוח לו כבה חטאים. אולם למי רות מאמציו של השחקן פלגריין, אין בסערת התשוקה אלא תגומת שיעמום.

יפהיית הכפר (מגדורה, תל-אביב; איטליה) — היא החזאות האיטלקיה סופיה לורן. בהשואה למעלותיה של לורן, בריגיס בארדו היא חזעורית. אולם בניגוד לחברו הצרפתי, בחר מריו קמריני האיטלקי בשיטת גרוי שונה וישנה. הוא הלביש את סופיה בגרבי טריקו ארוכות וצבעוניות, בחולצה הגונה יחסית. את החזיה השאיר בשעת הי הרטה במכבסה. התוצאה משעשעת ביותר. סופיה לורן היא אשתו של טחן בנאה ה'17, המשתמש בירתונותיה של אשתו לה' שגת יתרונות חומריים. לרוע מזלו חושק התשלה של נאפולי (ויטוריו דה סיקה) ב' יותר יתרונות ממה שנותנים לו. הוא מנסה להשיג את מבוקשו שעה שרגליה של סופיה מתנועעת בנודדה, מחוללות מרד של משל-מי המיסים.

המושל אוסר את הטוחן, מתגנב אל מיטת אשתו. כשהטוחן (מרסלו מסטרויאני) בורח

מיוחד לשיכונים:

מגרשים ברחובות
תל-אביב, טלפון 24749

המחיר 3.250 ל"י
מעת 2 ל"י בלבד

לגברים ולנשים

עודף שומן...
אין זו בעיה יותר,

אנו נותנים

אחריות מלאה
להורדת משקל

המכון בהנהלת מר א. רובין, ביאר קוסמטיקאי אסטטיציאן מדופלם.

פתוח כל יום

משעה 9 בבוקר עד 7 בערב.

תל-אביב,

רחוב פינסקר 2, טלפון 22128.

"רובינ'ם קוסמטיקום"
המכון שנבחר כמובחר ביותר בענף הקוסמטיקה — טיפול בגוף ובשיער.

הניפו דגלים לכבוד יום העצמאות!

הראו שהנכם יודעים לחוג את חגיגו. גם מצלמת "פוטו ברנר" שייכת לי-חגו יראו נא הדורות הבאים איך חגגו בימינו את חג תקומת עמנו. את המצלמה וההדרכה בשמושה תקבלו אצל

פוטו-ברנר
חיפה, רחוב החלוץ 31

ספריית פוערים בע"מ

תל-אביב רחוב אלנבי 73



1. דודניצב — לא על הלחם לבדו

עברית: ח. פלג, ג. עירון

רומן שהסעיר און דעת-הקהל בברית-המועצות, ובעולם כולו.

א. ס. פושקין — האביר הכילי

עברית: א. שלונסקי

אחת מאבני החן, בכתר שירתו של פושקין.

י. גלפט — תרומות

מסות ועיונים בשאלות כלכלה וחברה.

י. ח. בילצקי

מומור ליום (א מומור דעם סאג)

עברית: מ. אמיתי

שירים בעברית ובאידיש — עמוד מול עמוד.

אפקים מס' 2/1957

בעריכת צבי זהר

"במה לחינוך ותרבות"

אנשים

„אל תתקרב לעשיר...“

הפתעה בלתי צינימה ציפתה לנשיא ומדינה יצחק בן-צבי כאשר בא יחד עם רעייתו לביקור בקריית-שמונה בגליל העליון: במסר לו כי 35 משפחות מתושבי המקום הודיעו בערב חגיגת הפסח על החלטתן להמיר את דתן, אחרי שנחלו אכזבה קשה בנסיון להיקלט. הנשיא ביקש מייד רשימה מלאה של המשפחות הנוגעות בדבר, והודיע כי יטפל בי אופן אישי בכעיותיהן. . . השמאלן של מפלגת העבודה הבריטית **אנירין בואן**, שביקר בישראל, הירצה בפני הוועדה המרכזית של ההסתדרות על מצבה של מפלגתו. כשרצה להדגים את הירידה המוסרית והביורוקרטיזם שהשתלטו עליה לפני שנתיים, חיפש האורח ביטוי ציורי ולבסוף פלט: „למה אאריך? הלייבור היה מעין מפא"י! לאחר שלמים אלה גרמו לתגובה חריפה ביותר של המוכיר הכללי של ההסתדרות **פנחס לבון**, החליט האורח כי זהירות לא תזיק. בהוצאתו הבאה, בכנס פעילי מפלגת אחדות העבודה, הקפיד בחאן שלא ל"געת בדבריו בשום נושא ישראלי. . . מאורע משעשע אחר אירע בשעת ביקורו של בחאן אצל ראש הממשלה **דוד בן-גוריון**. כש"אמר ביגיי כי הנושאים לשיחה הם רבים וכי אינו יודע באיזה מהם לפתוח, הציע בחאן: „קח ספר ופתח אותו. הפסוק הראשון שתקל בו ירמוז לנו על הנושא הראשון לשיחה.“ אחרי שהספר נפתח, היה הפסוק הראשון שבלט לעיניהם פתגם עתיק: „אל תתקרב יותר מדי לעשיר, אבל גם אל תרחק ממנו יותר על המידה.“ „אם כן,“ אמר בחאן מיד, „הבה נתחיל את השיחה בנושא: יחסי ישראל-ארצות-הברית“. . . בן-גוריון היה אגב, נושא למאמר שהתפרסם לא מומן בשבועון השמיצי שיוצא אילוסטריט. כותרת המאמר: דוד בן-גוריון, הדיקטטור הדמוקרטי. . . ח"כ צ"כ **פרץ ברני** שפטיין הודיע למפלגתו כי אין בדעתו ל"עמוד בראש רשימה מיוחדת לקראת הבחירות לחקיעת המפלגה. הסיבה: „אינני רוצה להסתכסך עם הס.ס. למראה הגבות המורמות, מיהר ברנשטיין להסכים כי כחומר לשני מנהיגים נוספים במפלגתו, **יוסף ספיר** ו**יוסף פרדין**.“

★ ★ ★

חינוכה של שרת-החניון

שגריר צרפת בישראל **פייז און ז'יקי בר** הרחיק השבוע ללכת עוד צעד אחד בהשתלבותו בהי הארץ: אחרי שמועצת פועלי הרצליה הזמינה אותו להשתתף בחגיגות האחד במאי במקום, השיב השגריר על ההזמנה בחיוב. . . הקולונל **רובינסון הנריקס**, מחבר ההיסטוריה הכמעט-רשמית של מבצע סיני מאה שנות לסוג, שביקר בביתו של הרב הראשי לישראל **יצחק אייזיק הלוי הרצוג**, גילה בשיחה עם הרב כי מוצאו ממשפחה יהודית ספרדית

פסוקי השבוע

● **ח"כ מוק"י ד"ר משה סנה**, על מלך ירדן: „קראתי כי ציארלי צ'פלין מכין סרט חדש בשם מלך בני-יורק. אני מקווה, כי עד להצגת הבכורה יספיק חוסיין להגיע לשם.“
● **העיתונאי מאיר בן-גור**, בסימפוזיון על העיתונות: „אין דבר שמחיה את העיתונאים יותר מאשר רשימות על אנשים מתים.“

● **העיתונאי נתן רונביק**, על הקרן הקיימת לישראל: „בשעתו גאלה הקרן את הארץ. היום הארץ גואלת את הקרן.“
● **ציור בית-הנבחרים הכריטי אנירין בואן**, בהרצאה בישראל: „מה ההבדל בין סטאלין לבין הנהגה קולקטיבית? כשסטאלין היה בשלטון ונתגלעו חילוקי דעות בינו לבין אחד השרים, היה השר מתאבד או שהיו עורפים את ראשו. הנהגה קולקטיבית איננה מאפשרת התאבדות קולקטיבית וגם לא עריפת-ראשים קולקטיבית.“
● **הקומיקאי שמעון דז'ינאן**, בהתלוננו על המצב הירוד של ההומור בישראל: „כשרוצים לשמוע בדיחה ישראלית טובה, מוכרחים לנסוע לשם כך לחוץ-לארץ.“
● **העיתונאי מירד שוף**: „אני מכיר כמה וכמה אנשים בישראל שיהיו מוכנים לשבת בשקט גמור על גבי שיוצבר, אם רק ישמעו קודם מפי מישהו המבין באמנות שוהי כורסה מודרנית.“

ובריאותו. הדישה העיקרית: „שימו לב אם החלונות בחדרו סגורים. אינני רוצה שיצטנן חס וחלילה.“

★ ★ ★

אי-נוהאר לא יצלל

עקיצות הדדיות הושמעו השבוע מעל בימת סימפוזיון אגודת העיתונאים בתל-אביב, על הנושא אור וצל בעתונות העברית. לאחר התקפת מחץ של איש מעריב **משה ז"ק** על העתונות המפלגתית, אמר **דן פינס** מדבר: „ז"ק מומחה לחיפוש אור וצל משום שעתוני אינו יודע אם להופיע בערב או בצרעים“. . . מרצה אחר היה כתב למרחב **דוד אשכול** שיום לא מכבר את הקמתו של המועדון הבינלאומי. אשכול הקדיש את דבריו נגד הבינלאומיות המ פרות של עתוני ישראל. כדי לסתור את דבריו, הביא **מרק גפן** דוגמא מעתונו, על-המשמר, שיגור בי אחד הימים אחר שאר העתונים ולא פרסם את אחת המהצרות החשובות של הנשיא **דווייט אייזנהאור**. במקום זה התפרסם בהרחבה נאומו של אחד ממנהיגי מפ"מ שנאם בכפר סבא, בליל שבת. כשנתבקש ערך הליהיה לתת הסברים על הצלעה הי מור, השיב ברצון: „אינוהאר לא יצלל לי מחר בבוקר ויעשה סקנדל על שלא פרסמתי את דבריו, האיש שנאם בכפר סבא, כן יצלל“. . . מוכיר האגודה **משה רון** שהשתתף בחיכוך, הסביר כי הוא „קורא את כל העתונים... ושוסע מיד בקריאת בנינים משורות העתונאים: „את כולם אתה מקבל חינם...“

★ ★ ★

על אי-תנועה בורד

כאשר ציטט השבוע ח"כ מפא"י **משה שרת** במאמר ביומן הארץ את דברי מ"סלקו, **דוד בן-גוריון**, הוא הקפיד להוסיף בכל מקום, על דרך ההקנסה, את הזמלה „את" החסרה, כשהיא נתונה בסוגריים. . . אגב, שרת נוהג לבוא למערכת הארץ לפני פירסום כל אחד ממאמריו ולעבור אישית על ההגהות, כדי להיות בטוח מפני טעויות דפוס. . . כשהתכנסה לא מכבר ישיבה ש"היתה צריכה להחליט על הרכב ועדת היובל של השבועון המפא"י הפועל הצעיר, נקבע מראש כי שרת יתמנה ליושב-ראש הוועדה. ברם, אחד המשתתפים, הנמנה כנראה על אנשי סודו של יושב-ראש הכנסת **יוסף שפרינצק**, קם והציע למנות את שפרינצק לתפקיד זה. אחרי שהמינוי השפרינצקאי הת קבל פה אחד, קם שרת ועזב את הישיבה תוך טפיחה בדת. . . במסיבה נעימה יר תר, שנערכה במלאת ארבעים שנה לאירגון השמירה בתל-אביב אחרי שתושביה גורשו, הזכיר שפרינצק כי בשעתו נהג לקרוא ל"שופר **יצחק אולשן**, אחד השומרים מן הימים ההם, ככינוי „רובינזון קרוז“, על שום שערו שגדל פרע. מאז, אמר שפרינצק, בכל פעם שהוא נפגש בשופט אולשן, הוא רוצה ברגע הראשון לקרוא לו בשם „מר קרוז“, ורק אחר-כך נזכר בשמו האמיתי. . . אחד ממעשיו הראשונים של איש הוונד למען החייל באמריקה **פרד מונרו סון**, בהגיעו השבוע לארץ, היה לבדוק את אחד מאיי התנועה ליד מוגרבי בתל-אביב, אם ועדנו עומד על מקומו כמימים ימימה. הסיבה: מוונסון אינו אוהב לבלות את יום העצמאות על בימת-המוזונים של המצעד הצבאי. במקום זה, רגיל הוא לעמוד על איי התנועה **אזל** במצלמת הקולנוע שלו את החיילים העוברים. . .



פולה בן-גוריון ליד הטלפון. שים לב אם החלון סגור!

תהנה ותחסוך
20 סיגריות
דפנה
לא יותר מ 250 נווטה

אחים בלונדו בע"מ

באולפן גרג (Gregg) נפתח השבוע קורס דו-חדשי (פעמיים בשבוע) ל"קצרנות עברית או / אנגלית הצלחה מובטחת - הרשמו מיד אצל מר ח' ברקמא (קמפינסקי) המנהל, בתל-אביב: גורדון 5; בחיפה: ב"ס, במעלה, החלוצן 13 (כתובת פרטית: ספונר 19, חיפה)

סם דובינר, המיליונר הלא פאשיזם

שום עתונאי לא קפץ על המציאה ולא בא לכסות את הפגישה. שום עתון לא הקדיש לה אפילו שורה אחת למחרתו. איש לא חשב אותה לסנסציה מפורצת. אולם האסיפה הקטנה, בת 50 המשתתפים, שהתקיימה בבית האיכר הישן והבלה של פתח תקווה, יצרה חומרי-נפץ למכביר.

על הקירות היו תלויים תמונותיהם של עשרות מייסדי המושבה — גברים מוקנים וחבושי-כיפות, שדמו יותר לרכנים בפניסק מאשר לנוטעי פרדסים, נשים בעלות מט' פחות-ראש שחורות ופנים חמורות. צורת המסגרת העייה מניין נלקחו התמונות — מן הקירות של טרקליני בתיים של הבנים והנכדים.

באולם ישבו אותם בנים ונכדים — רובם פרדסנים בגיל העמידה, בעלי הפנים האדמי דמים והעורף החרוש של אנשים הרגילים להימצא לרוב בשמש ובאחיר החופשי. הם היו עמודי-השדרה של מלבס ההיסטוריה, אנשים שמרגיבים, פרוזאיים מאד, החושדים בכל דבר חוש וזר.

קשה היה לתאר ניגוד חריף יותר מאשר זה שחצץ בין קהל זה לבין הגוואם שהזמינם לאסיפה. הוא דמה במקצת לכוכב-קולנוע אמריקאי — פניו שחרחרים וגידיים מאד, עיניים של הופר-עולם, תליפה אפורה תפוחי רה היטב, בעוד שהקהל בא כמעט כולו ברגל, בא הגוואם בקאדילאק צהבהב מבריק. הוא דיבר אנגלית ואידיש מאונגלזוה, ולא כל הנוכחים הבינו בדיוק את דבריו.

סם דובינר, המיליונר הלוחם, בא לפתח תקווה. כמו רוח סערה, הפורצת דלתות ו-תלונות, חדר למבצר השמרנות של מלבס. הוא הטיף למהפכה, — לא נגד השלטון, אלא נגד סדרים מקודשים הקיימים זה דורות.

★ ★ ★

מדוע אין בנים?

לש אנשים מגדלים תפוזים כתחביב, כדי להסתכל בהם ולהריח את ריח פרחיהם. אני רוצה לדבר עם פרדסנים הי מגדלים פרייהדר כדי להרוויח כסף" פתח דובינר. הוא דיבר בישיבה, בקול שקט, כמעט מהסס. מי שחשב כי ההרצאה תימשך בקול זה, טעה בהערכת סם דובינר.

באמצע דבריו, שנפסקו בגלל הצורך לתר-גמם לעברית, קם דובינר על רגליו. קולו עלה, זרועותיו החלו להדגיש את המלים בתנועות חזקות. "מדוע איני רואה כאן כמעט פנים צעירות? מדוע זונחים הבנים את פרדסי אבותיהם? מדוע אין הבנים יכו-לים למצוא פרנסה בעסק משפחתם, שהוא העסק החשוב ביותר למדינה?"

כמו פירות בעונת הקטיף, נפלו אימרותיו של המיליונר ליד-קנדה לתוך האולם. פרחי-דיבור דובינריים אוסייניים:

● אבי לא הוריש לי כלום, מלבד החופש.

● אתם חושבים שבאמריקה החיים קלים? האנשים שם אוכלים זה את זה יותר מאשר בישראל. בישראל אוכלים זה את זה בנשי-כות קטנות, אבל באמריקה בולעים אדם שלם בבת אחת.

● אני מרשה לכל אדם לרמות אותי פעם אחת. אני יכול לדעת מראש אם מישוה נגב או אדם ישר? זה לא כתוב לו בכתבי-ניאון על המצח. אבל לעולם איני נותן לאדם לרמות אותי בפעם שניה.

● אמרו לי שיש בישראל תפוזים שמאל-יים ותפוזים ימניים. אבל אני גיליתי שכאן, כמו בכל מקום אחר, ישנו רק סוג אחד של תפוזים.

● שום דבר בעולם אינו במאה אחוזים, חוץ מהמוות. המתת הוא במאה אחוזים.

● בישראל דורשים שהכל יתחיל לגמרי מן ההתחלה. רוצים שמשוה רבנו יבוא עוד פעם ויכתוב ספר-תורה חדש. דברים הי קיימים בכל העולם אינם טובים כאן בעיני האנשים.

● אולם בעוד שהפרדסנים הקשישים הסתכלו מוקסמים בדובינר האיש, שהצלחתו הכל-

ספרים

מקור

הסחיטה הבלתי-גמורה

אנשים וכסף (מאת מ. צור, חוצאת צבי, 230 עמודים) מתימר להיות סיפור מוזעזע על רקע המציאות הישראלית, בה מתחשב כל אדם רק במספר הלירות המרשי רשות בכיס חברו. גיבור הפרשה, צבי רוזן, הינו יצור המכיר את הכסף מקרוב: מנקודת מבטו של פקידון באחד הבנקים בתלאביב. לרוץ מזלו מתאהב צבי דחקא בלאה, הי מעריכה את הפאר והעושר יותר מכל. הוא לחה כסף כדי לקנות לה טבעת יהלום, חורק שן בחוסר אונים כאשר היא יוצאת בחברת מחור עשיר, מבלי להסיר את הטבעת מעל אצבעה. הוא שופך דמעות בסתר ומנסה להתנחם במצלמת הלייקה היקרה שלו.

הגורם הקבוע. המצלמה מושכת את תשומת לבו של אחד מידידי צבי, משה ברקמן, גיבור מלחמת העצמאות, הנאלץ להתקיים בדוחק כמדריך לתיירים. בפי משה הצעה מרתקת: צבי יצלם אותו ואת ידידתו העשירה, שושנה פורצקי, במצב אינטימי, יציל את התמונות כדי לסחוט ממנה כסף, יתחלק עם משה חלק כחלק.

צבי מסכים, לאחר שהוא מגלה כי שושנה פורצקי הינה אשתו של גרשון פורצקי — בנוש ערמומי שהתעשר כקורה מאו קום המדינה, תודות לקשריו הטובים עם המנגנון הממשלתי הרקוב. אדם כפורצקי כמעט ולא יחוש בחסרונו של שלוש או ארבע רכבות לירות.

וכך מוצא צבי את עצמו מוסתר מתחת לספה היקרה בחדר המיטות של שושנה פורצקי. מספר הוא מאוחר יותר, בהשפעת זריקת-אמת משטרתית: "האם מסוגלת אשה שטופת תאווה לשמוע קליק של מצלמה, הבא מאי-שם, בפרט כשכפות ידיו של אהובה מכסות על אוזניה והנשקן שלו צמוד אל שפתיה? במצב זה, ספק אם הייתה שומעת התפוצצות של פגז בקירבתה."

עבודת הצילום הינה רק השלב הראשון של מבצע הסחיטה. מיד לאחר סיומה מפ-עילים משה וצבי לחץ בשלושה כיוונים בעת ובעונה אחת, פונים אל:

● שלמה פורצקי, אחיו של גרשון, יהודי ירא שמיים, המחלק את זמנו בין תפילות ורגשות לבין מתן הלהאות בריבית קצוצה.

● משפחתה של שושנה פורצקי — משפחת תבורי, אשר בניה מתאמצים לשמור על שמם הטוב כדי לאפשר את עלייתם בי-סולם הקריירה המפלגתית.

● שושנה פורצקי עצמה, אשר חוששת כי כל שערויה הקשורה בה תביא את הקץ על חיי המתורות לצדו של גרשון פורצקי. הפנייה אל כל שלושת הגורמים והצגת התמונות המרתקות מביאה לידי שני הסח-טים צורר הגון של שטרות כסף. אולם השניים אינם מביאים בחשבון את קשריהם הטובים של כל הנוגעים בפרשה עם המנגנון הממשלתי ועם משטרת ישראל, הגורמים לטישטוש פרשת התמונות. התוצאה הסופית: צבי מאבד את כספו, מצלמתו וחירותו גם-יחד.

אולם המחבר לא ידע, כנראה, את הכלל הראשון של צילום: אי-אפשר לצלם תמונה שכולה שחורה ולקחת שתהיה יצירה אמנו-תית משכנעת.

בין הכרכים

האיש בצל

ספר חדש שחולל סערה בבריטניה הוא מפנה הגאות, סיפורו של ההיסטוריון סיר ארתור בריאנט, המבוסס על יומני המלחמה של פילדמארשאל אלנברוק, מי שהיה יועצו הצבאי הראשי של סיר וינסטון צ'רציל. סיבת הסערה: בריאנט טוען כי שגיאותיו הילדותיות של צ'רציל היו מסוגלות להמיט אסון על דעולם החופשי כולו, אילויל פיקח אלנברוק עליו כאומנת מסורה.

חדש וקריא

● **המחשבה הכלכלית, תולדותיה ואסכולותיה** (מאת ד"ר מ. צוני צינר, הוצאת ראובן מט' 175 עמודים) — הפילוסופיה של הבסן מאיש המערות ועד איש הקולחון הסובייטי. נסיון להוכיח כי המחשבה הכלכלית הייתה קיימת עוד לפני המאה ה-18, בה כתב אדם סמית את ספרו הנודע עושר העמים. מיועד גם ללא-כלכלנים.

ללא צל ספק



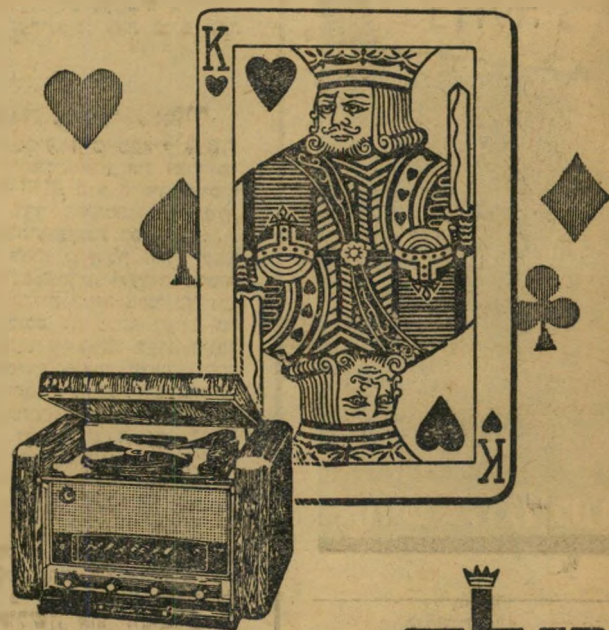
המיליונר הטוב ביותר

דולקס

מיליון דולקס מתאים לכל עט אחר

מיוחד לשיכונים:

מגרשים ברחובות
תל-אביב, טלפון 24749



מלך המעלטים רדיו שניידר



מפעלי רדיו קליפר בע"מ

חם, יוצא לקרב נגד חיידי הקבון בפרדסנות בליץ תפוזים



שמואל דובינר בפעולה*
... מלבד החופש

תוקית ומוגנת, ושאינו עליהן שום ערעור? שום דבר אינו מעיד על הלך-הרוח של המנסחים יותר מאשר החקנות שנקבעו ל- צורך זה:

● היא תמנה משטרה פרטית, שתהיה מוסמכת להיכנס לכל מקום ולערוך בו חיי פושים (ב.18) — כולל מקומות שאינם שייכים כלל לפרדסנים, אלא לאזרחים פשוטים. סמכויות משטרה פרטית זו יעלו ב- הרבה אף על סמכויות משטרת-ישראל ו- מנגנון-החוקש, הזקוקים לצווי-חיפוש חתומים בידי שופט.

● לתבוע לדין את המפירים את הור- אותיה, שיהיו צפויים למאסר שנה אחת או קנס של 3000 ל"י.

● ואז בא השיא. לפי אחת החירויות היסודיות ביותר של הדמוקרטיה, שהובטחה ב- תיקון מפורסם לחוקת ארצות-הברית (ה- תיקון החמישי) ובחוק הישראלי, אין שום אדם חייב למסור עדות נגד עצמו. החוק למועצת ההדרים יהיה הראשון בארץ שיחיל חרות יסודית זו: לפי סעיף מפורש (19) חייב נאשם — הצפוי לשנת מאסר — להשיב לשאלות נכונות ומלאות, אפילו עלול הדבר להסליל, ותשובות אלה יירשמו ויחתמו עליהן הנחקר וישמשו ראיה לכל תהליך משפטי.

● עצם סירובו של אדם להעיד נגד עצמו יחייב אותו במאסר של שנה.

★ ★ ★

רקבון בתמוז

אין שום צורך הגיוני בחוק כזה. הי אינטרס של המדינה (הרוצה להרחיח מסבע זר) והאינטרס של הפרדסן (הרוצה להרחיח כסף) מזדהים לחלוטין. פרדסן ש- אינו מקבל עצה טובה לגידול פרי הורס קודם כל את עצמו. לא תיכנס ערובה יותר טובה לפיתוח כל ענף פרי האדם.

אם בכל זאת צמחה בארץ הצעה פאסיבית מדיהמה זו, ודו-קא בחוגי הימין הי- טוענים ליוזמה חופשית, משמע שמשוהו רקוב בממלכת פרי ההדר, משהו הזקוק לגנה מיוחדת עד כדי חיסול חרות האדם. לפי כל הסימנים, עתיד רקבון זה להת- גלות במלואו. כי כמו בכל מקום בטבע, יוצר הלחץ לחץ-נגדי, והצעת-החוק הדכאנית מגייסת את הפרדסנים להתארגנות נגדית. במאבק זה עתיד שמו של סם דובינר לבלוט מאד — כי אין עצמו באחת מאסיפותיו השבועיות הודה הוא עצמו באחת מאסיפותיו השבועיות. האחירה כאן יותר מדי ידידותית. איש לא בא לפוצץ את האסיפה. אינו מסוגל לפעול היטב במקום שאין לי מתנגדים!

* מימין: איש יחסי-ציבור חיים ריבלין.

כלית בישראל היתה ידועה לכולם, היתה השקפת-עולמו וזה להם מאד.

★★★
"לנטוע! למכור! לכבוש!"

כ' דובינר, שהפך תוך שבועות מעטים לפרוסן-היחיד הגדול ביותר במדינה, מאמין בהתפשטות. תורתו היא אמריקאית טיפוסית: לנטוע יותר פרדסים, להוסיף מל- יונים של תיבות לשנה, לשפר את השיטות, לקצץ את הוצאות האריזה בעזרת הקרטור- גים, להוריד את מחירי התוצרת, לכבוש שווקים חדשים. "יש לנו התפוזים הטובים ביותר בעולם!" רעם. "אין גבול לשחקים שאנחנו יכולים לכבוש! אנחנו לא צריכים לסמוך על הכפור בספרדי כדי לשגשג!"

הפרדסנים באולם החליפו מבטים. ה- קפחם היתה כמעט הפוכה: להגביל את ה- ייצור, להעלות את רמת-המחירים, להיות זריזים. 17 מיליון תיבות לשנה הן המק- סימום הדרוש בעיניהם. פגזי הפאתוס של דובינר לא יזעזעו את חומת ספקנותם, שהי- תה מבוצרת בנסיני השמרני של שנים רבות. בכל זאת הצליח דובינר באסיפה זו, כפי



פרדסני פתחיתקווה, מקשיבים
"אבי לא הוריש לי כלום..."

שהצליח בעשרות אסיפות קודמות, במסע שהובילו לכל המושבות בארץ. התורה שבא "למכור" לפרדסנים — להתארגן בארגון חדש משלהם כדי להילחם לזכויותיהם ה- מיוחדות — מצאה אווון קשבת. כשנסתיימה האסיפה, אחרי חצות, בחרו פרדסני פתח- תקוה במשלחת לאסיפה המכוננת של הארגון החדש, כפי שעשו קודם בנס-ציונה ובחדרה. הנשק שכבש נצחון זה ניתן לידי דובינר דחקא עליי מתנגדיו. היתה זאת הצעת- חוק מחסירה שנואה את השם התמים "חוק המועצה להדרי ישראל תשס"ז—1956".

הפרדסנים זכרו כי היה זה מפי דובינר ש- שמעו שלא הראשונה על עצמם קיומה של הצעה זו, חורשים רבים אחרי שנוסחה ב- חדר-הדרים בשםם כביכול. לא היו שתי דעות בין הפרדסנים על הצעת-החוק. היא הפכה גם את פרדסני פתח- תקוה השמרניים למורדים צמאי-מלחמה. כי היא באה, למעשה, להפקיע את פרדסניהם, בצורה שלא היה לה תקדים מחוץ לאיטליה הפאסיסטית.

צמיתים לארון פיאוולדי

בנימומו מוסוליני המנוח המציא שיטה שהשאירה את הבעלות הרשמית על אמצעי-הייצור בידי בעליהם החוקיים, אך נטלה מן הבעלים את כל שאר הזכויות.

* השורר מזה ארבע שנים, הפך את ה- פרדסנות הישראלית זו הפעם הראשונה, אחרי שנים רבות, לענף פורח.

השלטון המעשי במועצה יהיה בידי הי- הנהלה, שתורכב משבעה אנשים — נציגי הממשלה וששה חברים לא-ממשלתיים. כבר עתה ברור כי הכוונה לשלושה חברים מן הסקטור הפרטי, שלושה מן הסקטור ההסתדר- רותי. יהיה זה חיוק ניכר של הפרדסנות השמאלית ושל שר החקלאות, לעומת החד- לשות השפעתו של שר-המסחר-והתעשייה, שאינו יודע השליטים הנוכחיים בפרדסנות. המזור הוא כי ההצבעה לא יוזמה כלל עלידי הסקטור השמאלי או עלידי הממשלה. הכוח הדוחף הוא הפעם חוג קטן של אי- שים, השולטים על הסקטור הימני, המקום- בעזרת החוק להקים דיקטטורה פרטית, מור- גנת כחוק, על הענף המכונים למדינה יותר מטבע-זר מכל ענף אחר.

בראש קבוצה זו עומד יצחק רוקח, אחיו של הח"כ הציוני-כללי, והיד החזקה במועצה הקיימת לשיווק פרי-הדר.

★★★

הכל — מלבד התאכרות

פי הצעת-החוק, רשאית המועצה לצאת על הפרדסן לעשות כל דבר, ללא זכות ערעור, פרט לדבר אחד: תללות את עצמו על אחד מעצי פרדסו. בין סמכויותיה: ● לצאת על פרדסן למי למסור את הפרי שלו (סעיף ב.10), ממי לקנות תומרי-אריזה ובאיה מחיר (ה.10), איך להחסיק, להוביל, למיין ולארוז את הפרי (ה.10). הכוונה היא "לקבוע כי הפרדסנים ימסרו את פרי ההדר... למועצה בלבד" (א.11).

● להקים בעצמה בתי-חרושת לחומרי אריזה בכספים המשוחררים מתשלום כל מס, ולנכות את כספי השקעה מן הכספים שהיא חייבת לפרדסנים, תמורת הפרי שהפרדסנים חייבים למסור לה. בצורה זו נאכזת המועצה להרוס כל תעשיין פרטי החייב בתשלום מסים, והיא רשאית לאסור על הפרדסנים במפורש לקנות את סחורתו (י.10).

● לנכות ממחיר התפוזים, המגיע ממנה לפרדסנים, כל סכום הנראה לה כמתאים ל- כיסוי הוצאות המנגנון שלה — כולל נסיעות לחוץ-לארץ, קניית רכב למנהלה ופקידיה וכל דבר אחר (י.10).

● עבוד סמכויות המועצה בלתי-מוגבלות לחלוטין, ונקבע בפירוש כי המועצה רשאית לגנוג בפרי ההדר, "דין בעלים לכל דבר" (ג.12), ונקבע בפירוש שהמועצה אינה אח- ראת, "להפסידים שנגרמו עלידי טיפולה (בפרי) או בשחקן". את ההפסידים ישלמו הפרדסנים עצמם.

★★★

מנגנון-החוקש פרטי

אין תבצע המועצה את הוראותיה, העשויות להעשיר את חבריה בצורה

כדורגל

המשך יבוא

כאשר ויתרו עסקני הפועל תל-אביב על סיוך פרטי של קבוצתם בארצות-הברית, כדי לאפשר מסע של נבחרת הפועל ישראל ומשחקים במסגרת יום העצמאות, הם לא חזו מראש שני דברים: כי מרלין מונרו תקבל את הפטרונות על הקבוצה וכי מסעה של הנבחרת הארצית יביא את הקבוצה הי-תל-אביבית לאחד המשברים הקשים בתול-דותיה.

עד לפני שבועיים התנהלו אימוני המועד-מדים לנסיעת הנבחרת הארצית ללא כל רעש. לאחר ניפוי נותרו בסגל 22 שחקנים, כשכל אחד מהם סיכויים טובים להיכלל בין ה-16 שיסעו לאמריקה. עד לאימון הי-אחרון היו בסגל שלושה מגוינים: מורדכור-ביץ, פימן ושלגנר. באימון האחרון נוס-פו לפתע שני מגוינים. האחד מהם היה ציון-צינוביץ', שנופה קודם לכן מהסגל. כש-הוקראה רשימת הנוסעים, התברר כי בקארד-הסופי נכלל שמו של צינוביץ' במקום משה-("מוי") פימן.

היתה זו החלטה תמוהה מאוד. השניים משחקים כמגינים בהפועל תל-אביב, ומבין-ארבעת המועמדים, מוי הוא המגן הימני-היחיד בעוד שאר השלושה הם מגוינים-שמא-ליים.

מאיימים לפרוש. הכל היה עובר ב-שקט לולא התברר לפתע כי אביו של ציון-צינוביץ', שהוא מותיקי עסקני הפועל תל-אביב ויושב-ראש ועדת האיגרוף מטעם ה-פועל, הפעיל לחץ במוסדות שונים ואף-איים בהתפטרות אם לא יוכלל בנו בנב-חרת.

אגודת הפועל תל-אביב רגשה כולה. עס-קנים איימו בהתפטרות. הקבוצה איימה לפ-רוש במלוכז ממרכז הפועל ולהקים אגודה-נפרדת. אך למרות הסערה, נכנעו עסקני-האגודה התל-אביבית למרות עליונה והס-קה דעה כשם שצצה. אולם נראה כי ב-תום המסע היא תתעורר מחדש.

שופטים

אגדת דיב המצרי

על מגרש הכדורגל השקעורוי של נס-ציונה עמדו 22 כדורגלנים נרגשים. הקהל מאחורי הגדרות היה נרגש לא פחות. הי-משחק שמעמד ההתקיים במקום לא הגיע-אמנם לכותרות העתונים אולם הוא גזל-שינה מעיניהם של תושבי נס-ציונה והס-בינה. הוא היה עתיד לקבוע אם תעלה-קבוצתם מליגה ג' לליגה ב'.

מול 11 הבחורים החסונים של סקצית-הכדורגל נס-ציונה, שהיא היחידה בארץ ש-אינה מורכבת על בסיס אגודתי, ניצבה קב-וצה תקיפה לא פחות — בית"ר לוד. לפי כל הסימנים עמד המשחק להיות סו-ער ותוקפני כשלשתי הקבוצות סיכויים-שונים לזכות בנצחון. לפי להט חסידי הי-קבוצות קשה היה לראות כיצד ייגמר משחק-זה. למרות הכל גגמר המשחק. הוא הסתיים-בשקט, ללא הרגעים ופצוצים, בנצחון הי-סקציה הנס-ציונית 3:1.

הנצחה במשחק היה גבר שמגמן, המשמש-בחיו האורחיים נהג באש: דוד סלרמן, הידוע בכינוי "דיב המצרי". יש שלוש-אגודות בארץ: "אגדת שייע גלור", אגדת-פסח ואגדת דיב המצרי". מספרים מעריציו-המושבעים של דיב, ואמנם מעטים שופטי-הכדורגל הזוכים להעצה כללית כמו דיב.

לפני תחילת המישחק אסף דיב את שחקני-שתי הקבוצות, וגם נאום קצר: "קוראים-לי דיב המצרי. כולם מכירים אותי. אולי-יש ביניכם עולים חדשים שלא שמעו עלי, או שיסעו לתל-אביב וישאלו. אני לא עובד-כסולל בונה ולא בתנובה. אני קודם כל שו-פט כדורגל. לא מעניין אותי איזה קבוצה-אתם. שפטתי כבר במשחקים בסקיה, ב-יהודיה ובבאר-שבע. אני רוצה לראות כדו-רגל. ומי שרוצה הכמות יתכף עף החוצה".

הנאום עשה את שלו והמשחק התנהל עד-תומו כשורה, ללא הוצאת אף שחקן. למרות המשחק ההונגן ועם הקהל הלודאי-על הפסד קבוצתו. "שיצא השופט החוצה, אנחנו נהרגו אותו, נשחט אותו!" צעק-הנס-ציונים גייסו במהירות מספר גברתנים-ושטרנים לשמור על דיב. השופט דחה את-כולם: "אני יוצא לבדי החוצה", התעקב-בין הקהל. הלודאים נופפו אגרופים, אולם-לא נגעו בו. הוא ניגש לבדו אל מכונתם-ואיש לא הרים עליו יד. "זאת השיטה שלי", אמר דיב, "אם הייתי הולך עם שוטרים, זה לא היה כבר ספורט ואז היו מתנפלים-עלי. ככה איש לא יגע בי".

חידושי לשון

בצפת, ביקש פרנץ שוקראללה להביע בצורה נאותה את שמחתו על השתח-ררו ממאסר, החליף את שמו ל"ברוך השם".

אותות ומופתים

בגרין, אוסטריה, הגבירו שומרי הגבול את אמצעי הבטחון לאחר שבמשך כמה-לילות נורתה רקיטה אדומה מתוך יער-סמוך ומיד אחריה רקיטה ירוקה. גרגעו-רק לאחר שגילו כי היתה זו דרכו של-יערן צעיר, שהשתמש בארגו רקטות מימי-מלחמת העולם, כדי להודיע לאשתו כי הוא-סיים את עבודתו ויוצא בדרכו הביתה ואילו-הרקיטה הירוקה נורתה על-ידי האשה ופי-רושה: "הארוחה מוכנה".

ביטוח הדדי

בתל-אביב, הסביר כייס מועד את-חוסר דאגתו נוכח פסק-דין של תשעה-חודשי מאסר: "מה איכפת לי? יש לנו קרן-ביטוח של הכייסים שתדאג לאשתי ולילדי-בתקופה שאני אהיה מובטל בבית-הסוהר".

בצל החוק

בקאנזאס סיטי, ארצות-הברית, הת-לונן גיימס מקולין כי שני חבריו גנ-בו ממנו את ארנקו, שעה שהשלושה הוסעו-לביית-הסוהר במכונית משטרה.

סליק

בתל-אביב, התפרצה צעירה לבית-קפה ידוע ודרשה בכל תוקף כי בעל-הבית יוציא את דני קיי מהמקום בו הח-ביאו, עזבה את המקום רק לאחר שהוסבר-לה כי דני קיי עובד את מחבואו דרך מנהרה-והגיע לבית-קפה אחר בעיר.

על רגל אחת

במיאמי, ארצות-הברית, הוזהר אליון-דייבס על-ידי רופאו כי הכנסת רגלו-השבורה לגבס עלולה להכאיב לו במקצת, ישב במשך שלוש שעות הטיפול מבלי ל-הוציא אנחה מפיו ורק כאשר סיים הרופא-את מלאכתו והתפעל ממוח הבלגתו של הי-חולה, השיב דייבס: "זה בכלל לא כאב. טיפלת ברגל הלא חזולה".

שומר מצוות

ביפו, עצרה המשטרה אדם יהודי כי-מלך הגנבים, כחשוד בביצוע שוד מסו-יים, שיחררה אותו לאחר שהצהיר כי אינו-עובד בחג.

חינוך מתקדם

בניוירוק, פירסם הניוירוק טיימס-תשובתו של תלמיד בית-הספר שהסביר-מדוע אין השמש שוקעת מעל לבריטניה: "משום שהיא במקרב והשמש במזרח".

אשמת אבות

ברחובות, לאחר שהתלונן בפני הי-משטרה כי בנו היכה אותו עד זוב-דם, ביקש תושב מערכת רדיוגה מבית-המשפט שלא לשלוח את הבן לביית-הסוהר-מפני "שהוא היכה אותי מחוסר חינוך ואני-הוא האשם בכך שלא קיבל את החינוך-החסר".

חיי אושר וחדווה

בלונדון, סירב בית-המשפט לגירושין-לראות בתלונתה של אשה, כי בעלה-השתמש בה כניעב לתרגילי גידול, סיבה-מסקת לבטל את "קדושת הנישואין".



כנערה רגישה... ויודעת את, רותי, מדוע הקטעים יפים כל כך בגלל אמי-תותם ובגלל האהבה הבלתי מזויפת ש-רוחשת נערה זו... בדורנו אני, הדור-החדש דרני, אין הנוער יודע מה טיבה של-אהבה אמיתית. האהבה בעינינו היא: איזו חתיכה. שמתי עליה עין. עצומה, לא? או: איזה חובב. יש לו פרייבט ואני-ממש מאוהבת בו.

עוד לא עברו שבועיים מאז פירסמתי את קטעי יומנה של הנערה האלמונית, וכבר החלו מגיע אלי תגובות. כותבת-איריס, בין השאר: "... הנערה שכתבה יומן זה נראית

קוראים לה קוקי

אני יכולה כבר לראות בעיני רוחי את גל המכתבים שיגיעו על שמה של-("1020/1196"). מדוע? שיפטו בעמכם: "יותר מדי אנשים מנסים לכתוב בצורה "מקורית", אולי מתוך רצון להסחת-את-התנומה העיקרית. אני מעדיפה לכתוב ישר לעניין, תוך מחשבה שזאת היא-הדרך המקורית יותר — בסופו של דבר.

"אז כמו שאת מבינה, אני מעוניינת להתכתב עם מישהו, מישהו או מישהם. יש לי דם לשלוח תמונה, ומוכנה במשך הזמן להיפגש עם חברי לעט.

"מתוך נוחיות מסויימת אכתוב ראשית על עצמי. אני מתכוונת להבהיל אותך-בסיפורים על תכונות הרסניות קיצוניות, סתם התמרמרות על העולם כולו — כמו אצל כל בנות הטיפשעשרה — כל-זה אותך בודאי לא מעניין באופן אי-שי. לכן אעדיף לציין את הדברים הי-משמשים בדרך כלל ראשי פרקים ל-היכרות.

"גולדתי לפני 18,5 שנה — אשר 18-שנה מהם אני נמצאת בארץ. החיחולים-בהם ארוזו אותי בבואי ארצה היו מתר-צרת אנגלית, והדרכון מעיד כי גולדתי-בלונדון, בדיוק ביום כפור. אבל זוהי-סתם פורמליות, כיוון שאני צברית כמו-כל אחד אחר. יש לי נמשים על הפנים. ואם מדברים על פנים, אוסיף שעיני-ירוקות-חומות, שערותי חומות וקצרות-מאוד. פנים די חביבים, בסיכום. עוד כמה-פרטים אישיים: גובהי 1,52 מטר, היקף-מותניים 52,5 סנטימטרים. משקלי: 41 ק"ג. מסי נעל: 34 סנטי חושבת שזה-מספיק. נעבור לפסים יותר כלליים.

"כרגע אני עובדת כפקידה, אבל אני-מתכננת לסיים את עיסוקי במקצוע זה-לצמיגות ולהתחיל בקריירה צבאית — שאת התחלטה קבעו לי לעוד שלושה-חודשים. עד אז, אני מתכוונת להספיק-לתת הצעה אחרונה על כל נופי הארץ,

בעיקר על נופי הדרום. אני מרשה לעצמי לציין שיש לי חתק רב בטיולים. אני-חושבת שזה בגלל יצר הנחירות וההרפתקנות שבי, אך בזכותו הספקתי לבקר ברוב-ארצות העולם, לבדי, בתרמפים! וטיולים זה לא נקרא אצלי לקנות כרטיסי אוניה או-רכבת, או לישון בתי מלון — אלא ממש לטייל!

"טיילתי בישראל לאורכה ולרוחבה ברגל — ואני מרשה לעצמי לחוות דעה שאבק-הדרכים של ישראל הוא הנעים ביותר שבכל אבק דרכים בעל לאומיות אחרת. ואני מרגישה את עצמי מספיק מוסמכת כדי לקבוע זאת.

מלבד טיולים אני קוראה הרבה, חובבת מוסיקה, אבל איני מגנת. בדרך כלל אני-ע"פ חידושי ונוהגת זבלות את רוב זמני לבד. אין לי הרבה חברים, ועוד פחות-מכך — חברות. יש לי חסרונות רבים, אך יש גם אנשים שרואים בחסרונות אלה — מעלות. ואנשים כאלה אני מעוניינת להכיר ולפגוש.

"חסרונותי הרציני ביותר הוא להגיד את האמת כמות שהיא, בלי דקדוקים של טכס, ובלי חישובים של זמן וסביבה מתאימים. זה גרוע מאד. מלבד זאת אני חסרת-סקט להבהיל! עוד לא נולד אדם — כולל הורי — שיאמר לי מה לעשות וכיצד-להנהיג. אני שנאת חצאיות, רכילות וסצינות קנאה. אני שנאת חברה צפופה, שנאת-חברות סלוגניות, למרות שאינני חברת תנועה.

"... עכשיו עובר למה שאני מעוניינת בו. כפי שכבר ציינתי, אני מוכנה אף-להיפגש עם החברים לעט, אשר רוצה הייתי שיהיו בגיל 19 עד — לא חשוב. שהקע יהיה פחות או יותר משותף: טיולים, ספרות מוסיקה.

אם לא זיהיתם אותה לפי תמונתה, דעו לכם שקוראים לה קוקי.

תכונות של סטודנט

(1020/1197) הוא סטודנט קורס ג' בסקניון. הוא טיפוס ממוצע בהחלט ו-כאלה הן גם תכונותיו. הוא עצמו טוען-כך. הייתי עומדת על כך בעצמי אמלא-התנדב לציין זאת. מה רוצה סטודנט-כזה? "להתכתב עם תל-אביבית או חי-פאית בגיל 20-17 שלא תהסס להיפגש-עמי פנים אל פנים אחרי שנכיר אחד-את-רעהו דרך המכתב". הוא, כמובן, ישתדל לענות על כל נושא שיוצג לפניו.

כי עוד תאמין באדם

חבר לעט בגיל 29-34 מחפשת (1020/1198). היא מאמינה עדיין בבני-האדם, מחפשת בהם את היופי הרחונן. שנאת סנובים. אוהבת את הארץ בכל-לבה ונפש. אוהבת פשטות בהופעתה-היחיצונית. יחד עם זאת את הטעם הי-טוב. חלק מחייה מוקדש לאמנות וציור, בעיקר לאמנות השימושית, חלק אחר-שייך לילדים. נהנית מתיאטרון, מוסיקה

יעקב חודורוב (שמאל) חוגג בביתו את זכיית הפועל ת"א באליפות הליגה הלאומית בכדורגל

גביע השאמפאניה הוא שלנו!

- מאת שייע גלאזר -



שם. הראו שם כדורגלן ישראלי שהולך דריבל עד השער ואחר כך יוצא מהמגרש ומוכר אותו למישהו. הושיבו אותי על ידי יאזבנצ'יק, חשבו שאולי הוא ילמד אותי בינתיים כדורגל. התחילו לשיר שירים של המושבות ושירים לכבוד חודורוב כמו: עלינו לשבח לאדון הכל חודורוב השתטח הציל הגול.

החברה מספרים

אחר כך נתנו כיבוד כזה שרק בגללו היה כדאי שהפועל יקחו את האליפות כל שנה. שתינו לחיים לחיי המשפחה של חודורוב ולחיי הספינת שברוך לאמריקה.

או בלונדון אבל זלמן קליאוש נתן את אתר מגן למישהו שישב ביציע. ראיתי גם תעודת הרשמה בספר הזהב כי קהילת לונדון. זה גם לי יש. זלמן לא יכול היה לתת את זה למישהו אחר, מפני ששמי היה רשום בפנים. מה שנכון הוא שאצל חודורוב יש סדר. הוא הכניס הכל למסגרות, כמו בתערוכה. אבל אצל השמש מהפועל יש יותר גביעים, מפני שכאשר עבר בית הפועל מרחוב נחמני לירקון, השמש לקח אליו הביתה את כל הגביעים של הקבוצה. אף פעם לא ידעתי מה עושים עם גביעים כאלה. עכשיו אני כבר יודע - שותים מהם שאמפאניה. אחרי ששתינו את השאמפאניה, התחילו

חודורוב עשה את המסיבה לכבוד שלושה דברים: זה שהפועל תל-אביב זכו באליפות אחרי 14 שנה, זה שהוא נוסע עוד פעם לאמריקה וזה שלבנו עופר מלאו שנתיים. אבל בעצם היו שם יותר אנשים ממכבי מאשר מהפועל, מפני שלחודורוב יש יותר חברים במכבי. חודורוב גר בדירה של אשי תו דליה אבל הדירה יותר זקנה מדליה. יש לה בערך 60 שנה וחבל שלא ראתם איוו בניה, אין אפילו סדק אחד. פעם ידעו איך לבנות דירות בארץ הזאת. על הארון עמדו בשרה כל הגביעים הנוצצים שחודורוב קיבל בשנים האחרונות. אפילו לי אין כל כך הרבה גביעים. חודורוב ראה שאני מתפעל ואמר לי: "בוא להפעל."

אתם אתם רוצים לדעת את האמת, אז השבוע היה אחד השבועות הקשים בי יותר בחיים שלי. תתארו לכם שבשבוע אחד הייתי צריך לשחק ארבעה משחקי כדורגל, לקום כל בוקר לעבודה, ללכת כמה פעמים לקולנוע ועוד נוסף לזאת לעשות שמה בי מסיבה שנמשכה עד שלוש בבוקר. השבוע המטורף התחיל במישחק נגד ה' פועל רמת-גן, במסגרת משחקי הגביע. לא רק שיש תמיד צרות במיגרש שלהם, אלא פתאום עלה על המיגרש שופט אחד שר חיכך כשראיתי אותו אמרתי לבנדורי: "ה' יום אנחנו לא מנצחים כאן." ואמנם מיד כי התחלה, איך שהשופט רואה שמתניה נגע במקרה בכדור ברחבת ה'16, הוא שרק פנדל



איבן יאזבנצ'יק, יוסלה מרימוביץ, אני עבדכם, שאול ביבר ויעקב זורון מהנהלת מכבי תל-אביב. למרות שהייתי כבר הרגוע משובע קשה, לא יכולתי לעזוב את המסיבה עד הבוקר.

כולם אמרו ברכות. מכל הברכות אני זוכר את הברכה שלי. אמרתי לחודורוב שהחכמה היא לא לנצח, אלא לא לסגת. יוסלה מרימוביץ, זה שבטח ישחק ע'ד כדורגל עד 1980 מפני שהוא משחק כל שנה משחק אחד, איחל לחודורוב שהשנה תהיה הראשונה שזכו באליפות וגם האחרונה.

אחרי זה וייגו מיסיקה לריקודים. אני כבר שומע מוסיקה 20 שנה ומוסיקה כזאת עוד לא שמעתי. אבל לא היתה ברירה. לקחו אותי לרקוד. כשהתעניינו ישבנו במעגל וכל אחד סיפר על משחק הכדורגל המעניין ביותר בחיים שלו.

מיגור שאול ביבר סיפר איך לפני שמונה שנים בא חודורוב עם הפועל תל-אביב לשחק בעמק הירדן. הם ישנו בלילה בפוריה ומאו פתחו שם בית חולים ליולדות. למחרת היה משחק וביבר הכניס לחודורוב גול מטעם נבחרת העמק. מאז הוא לא רוחץ את הרגל.

יוסלה מרימוביץ סיפר איך שפעם בא לבקר קרובים במשמר דוד. אז ניצלו אותו לשחק נגד הקבוצה של גבת. התוצאה היתה 2:2 ונתנו לו לבעוט פנדל. יוסלה פיספס. אז רצו להרוג אתו מפני שחשבו שהוא אוהד של גבת ועשה את זה בכונה.

סיפור הכי יפה היה של חתן הערב - חודורוב. בשנת 1953, כשנבחרת ישראל היתה ביוגוסלביה ושיחקה בסקופליה, קנה חודורוב געלי כדורגל עם סליות גומי. המיגרש היה חלק ובדקה השלישית בעטו לשער וחודורוב התחלק והגול נכנס. אברהם מלה בנדורי נתן לו מהר את הנעלים שלו. הם היו גדולות בשני מספרים, אבל גולים לא נכנסו יותר.

ככה זה נמשך ונמשך עד הבוקר כמעט. זאת היתה אזת המסיבות המוצלחות שהיו לי בחיים ותאמינו לי שהייתי כבר בהרבה מסיבות. אפילו איזה זמרת מלימה ג' ש' התחילה לשיר, לא קילקלה. בהזדמנות זאת אני רוצה להגיד שעשו עוול לחיי שא לא לקחו אותו בנבחרת הפועל לאמריקה. מכה יש, בעד זה שאבא שלי לא חבר במרכז הפועל אלא מגיע לזו

לשיר. ומי אתם חושבים היה הראשון - איבן יאזבנצ'יק, המאמן של הפועל תל-אביב. הוא עוד לא יודע עברית ולכן הוא אומר כל הזמן "חג שמה, חג שמה." אף על פי כן הוא עושה די שמה. כשהוא שתה קצת או הוא נזכר בקריקטורה שהופיעה בעתון ויוגוסלבי אחרי הביקור של נבחרת ישראל

מתוך גביעים שהצטברו בביתו של חודורוב נראים בתמונה משמאל לימין: יעקב חודורוב

אז תקבל גביעים. האמת היא שלא כל הגביעים היו של ה' פועל. היה שם גביע מחברת מקורות, ש' חודורוב עובד בה. אני עבדתי פעם בתה"ל. היו גם כמה מגינים, ביניהם המבקר בי לונדון והמישחק נגד ארסנל. גם אני הייתי

שאמפאניה מגביעי כדורגל. שתיה במשך 14 שנה ציינה את פתיחת ההילוא.

בשמה כזאת ורץ למקום כאילו הרוח כמה אלפים במפעל הפיס. וככה היה כל המשחק. הוא נגמר בתוצאה 1:1 והיה צורך להאריך אותו פעמיים וגם כן לא קרה כלום. היינו יכולים לשחק נגדם ככה כל השנה. אבל נכנס לי לדם לנצח אותם ולמרות שהייתי עייף, הבקעתי שני גולים ועזרתי להכניס את השלישי.

יומיים אחרי זה קיבלתי הודעה להופיע לשחק נגד הברזילאים, מפני שזאת שיחירו את הכדורגלנים מנבחרת צה"ל. קבוצת רסי' פה מברזיל היא קבוצה די רגילה, לא טובה ולא רעה. קבוצה טובה שלנו במצב טוב מנצחת אותה בקלות. אבל למרות שהייתי ראש קבוצה, הנבחרת שלנו לא היתה שזה הרבה מפני ששיחקו בה שחקנים שאפילו אם באו מאותה אגודה, לא שיחקו אף פעם יחד. רוב הברזילאים הם כושים ואפילו אחד שהוא לבן ביניהם נראה כמו תימני. הם ניצחו אותנו 5:1 אבל תוצאה זו לא שיקפה את מהלך המשחק.

בשבת חשבתי סוף-סוף שיהיה קצת חור פשו. פתאום מוציאים אותי מבית ומודיעים שצריכים לשחק נגד מכבי נתניה משחק ידידותי. בדרך כלל, אפילו עם הרכב א' אנחנו לא מנצחים אותם. הפעם באנו עם שחקנים מלשבת עבודה ב' ונצחנו אותם 0:0. מי ש' הכניס את הגול אתם יודעים כבר. וצריכים לציין שהם באו דווקא בהרכב מלא, עם כספי ומלר ועם זה שצועק תמיד: "עד מתי נראות?"

לא הספקתי לנוח מהמשחק וכבר הייתי צריך לנסוע למסיבה בביתו של יענקלה חודורוב בראשון-לציון.

★ ★ ★

המון גביעים

את הדרך לראשון אני דוקא מכיר מפני שאני עובד לפעמים בקו צריי פין, ששם יש אחיות נחמדות. בעצם הי' זורים גם כן נחמדים. אבל את הבית של חודורוב לא מצאתי. עד שאילנו בקיוסק ושם הכירו אותנו, מפני שהוא אוכל המון חפלים. כשבאנו לשם כבר היו הרבה אנשים.



כדורגל נ'רול. כדורגלנים יודעים לשמוח ולהשתמש ברגליהם לא רק לבעיטה בכדורים. יעקב חודורוב ויאזבנצ'יק (ימין) מוחאים כף בעוד אני מתאמץ לעשות פוזה בריק ד.

אנה פראוק

(המשך מעמוד 7)

מתוך הערפל דובר שחצתה את הנהר העצום. ישבו ודיברנו על ד"ר ישראל קסטנר. מארחי היה ד"ר הורסט מאנקה, גבר בכך 40, העורך המדיני של השבועון דר שפיגל. לפני כמה ימים בלבד ראיין השבועון את קורט בכר, הנמצא עתה בעיר ברמן. השחינו את רשמינו על הפרשה הסתומה.

לגבי הגרמנים, הפרט המעניין בכל פרשת קסטנר הוא הצד הכספי. בסוף המלחמה נעלמה באופן מסתורי רכבת גרמנית, שנשאה את אוצרות יהודי הונגריה. את הגרמנים מעניין מאד מי שדד את הרכוש הזה, ואין להם ספק שזה קשור איך שהוא לפרשת קסטנר. לדברי מאנקה, יכול היה להיות שקצין ס.ס. גבוה לא עסק אישית בהשמדת יהודים. בכר היה איש עשיר גם לפני המלחמה, ומתקבל על הדעת שהיה מעין קצין תשלומים או אפסנאות של ממלכת הס.ס. המסועפת. השאלה היא רק: מדוע הציל אותו קסטנר?

יכול להיות רק שני הסברים. יכול היה להיות שקסטנר הציל את בכר מפני שהיה שותפו בפרשות אפלות. ויכול היה להיות שהוא הציל את בכר מפני שבכר באמת עזר להציל יהודים. אולם קצין גבוה של הס.ס., שעזר להציל יהודים, מוכרח היה להיות קדוש, כי כל פעולה כזאת היתה בהכרח מסכנת את חייו בימים הטורפים ה' המ, בהם הוציא היטלר להורג אנשים שעשו פ' חות.

כך הגענו לנקודה ה' מכרעת: מיהו בכר? האם הוא נראה כאישיות מר' סרית עליונה, קדוש ה' מוכן לסכן את חייו לה' צלת יהודים? או שהוא מעורר רושם הפוך?

לרוע המזל, אין בכר נראה כקדוש כלל וכלל. להיפך, הוא גבר חלק כצלופה, ערמומי וזהיר, שאינו פותח את פיו, גם באווני עתונאים גרמניים, אלא בנוכחות סרקליטו. בחוץ היה קול צר סריהערפל של הדוברות. במסבאה ישבו כמה ספי גים קשישים ושיחקו ב' שקט מישחקקלפים גר' מגי בשם סקאט. הנחנו לד"ר קסטנר ודיברנו על גרמניה. ככל הגרמנים המשכילים, דיבר מאנקה על הפלא הכלכלי של התקומה הגרמנית, ועל הריקנות התרבותית ה' נוראה. לדעתו, גרם לה גירוש היהודים.

"אי אפשר לתאר את התרבות הגרמנית בין שתי מלחמות העולם בלי היהודים. הם תפסו מקום מרכזי בספרות, בתאטרון ובעתונות. כאשר גירש אותם היטלר, הוא יצר חור שאי אפשר למלא אותו..."

★ ★ ★

"העולם הזה" הגרמני

יידנו במכוניות של מאנקה בעיר. היא יפה יותר מרוב ערי גרמניה. במרכזה שני אנשים גדולים, האלסטר הגדול והקטן, הנותנים לה צביון מיוחד. למראית עין נראית העיר מתקדמת יותר מרוב ערי גרמניה. יש צביון מערבי כלשהו והנשים לבושות בצורה יותר מודרנית. אולם מתחת לקליפה החיצונית הזאת, גם האמבורג היא עיר שמרנית, עמוסת-מסורת, שקשריה עם העולם הרחב הם מסחריים בלבד. זוהי שמרנות גרמנית, חסרת-חן ובלתי-סימפאטית.

בדרך סיפר לי מאנקה על עצמו. במלחמה שרת כמפקד טאנק ונפצע בחזית המזרח, ואחרי החלמתו סופח כקצין למשרד-החוץ הגרמני. זה היה חשוד בעיני האנגלים, שהכניסוהו למחנה-שבויים חמור במיוחד אחרי הכיבוש.

"קראתי במחנה מאמר על הארגון הצבאי הלאומי שלכם", נזכר, "זה היה מאמר אנגלי, והוא תיאר את השיטות האכזריות בהן השתמש האצ"ל כביכול כדי להטיל את מרותו על אנשיו. חשבתי לעצמי: מוזר, אלה בדיוק השיטות שהאנגלים משתמשים בהן נגדנו...". הוא לקח אותי ל"קלוב אדונים", מעין באר שמרני ושקט במיוחד, בקרבת האלסטר הקטן. דיברנו על שבוענו.

דר שפיגל דומה בצורה מפליאה להעולם הזה. הדבר אינו מצטמצם בצורה החיצונית, בשיטת המדורים ובסגנון הכתיבה, שהם כמעט זהים בשני העתונים. יש דמיון מוזר גם במעמדם הציבורי.

עורך דר שפיגל הוא רודולף אוגשטיין, גבר בן 35. בסוף המלחמה היה קצין-תותחנים. האנגלים יסדו בערותו שבועון, אך הסתלקו מן המפעל והשאירוהו בידי. אוגשטיין ערך את הש' בווען בסגנון הטיים האמריקאי והכניס רוח חדשה לעתונות הגרמנית, שהיא ברובה גרועה ומשעממת, בדיוק כמו העתונות היומית בישראל, שהיא עשויה לפי המתכונת הגרמנית.

דר שפיגל חשף פרשות של שחיתות, גילה את כל הסודות שמאחורי פעולות הממשלה, והתנגש כמוכר פנים אל פנים עם ביגי הגרמני, קונראד אדונאר. הוא היה מעורב במשפט סנסציוני, שהכה גלים במדינה, וכמו העולם הזה שימש נושא לויכוח גרש בכנסת הגרמנית. אך מכיון שגרמניה היא גרמניה, איש לא זרק פצצות למערכתו, ואיש לא היכה עדיין את אוגשטיין.

בינתיים הגיעה תפוצת השבועון לרבע מיליון, שהיא פחות (באופן יחסי לגודל האוכלוסיה) מתפוצת העולם הזה. מנהיגי המפלגות שונאים אותו, אולם נאלצו להשלים עם קיומו. דר שפיגל הוא עתה אחד משניים-שלושה הכוחות העתונאיים החשובים בגרמניה, ואין עתון שחוששים מפניו יותר.

עד כה הופיעו על שערי מארטיין בובר, משה שרת ומשה דיין. עתה הוא מתכוון להקדיש כתבת-שער גם לגולדה מאיר. מדוע? בניגוד לטיים האמריקאי, אין לו קוראים יהודיים. אולם גם הוא מרגיש כנראה, איך שהוא, שעליו להחזיר איזה חוב.

נפרדתי ממאנקה בחצות, אחרי שיחה שנמשכה שמונה שעות, בה הוביל אותי בכל רחבי עיר-הנמל העתיקה ואירח אותי בחצי תריסר מקומות, ביניהם מסעדה סינית אמיתית. כמה פעמים טילפן לאשתו, להתנצל על אי-בואו הביתה. כשעליתי לבית-המלון, תמהתי אם היה עושה זאת גם בשביל אורח וחבר-למקצוע מאורגואי או פורטוגלי.

הסתכלתי בנגות האמבורג, העיר בה חיו פעם אצילים יהודיים שנמנו עם יועצי הקיסר, זו העיר שאין בה יהודים כיום.



אנו צועדים לאפריקה...

מוצרי "סוליאטן" הגיעו לאפריקה, גם באותה יבשת השופעת בקר ושלחים. מחפשים בידוד עדיף לכף הרגל. סול-יות ועקבים "סוליאטן" מותאמים לכל אקלים ולכל נעל, לנעל עבודה ול-סנדל קל.

בקנותק נסליס סלוד סל - סוליאטן חכק 3x

תערוכת הנשק 1957

ראשון לציון (הצטלבות בית-דגון)

של מערכת ס'ני

כולל טקים, תותחים ונשק פדאין

מטוס הקרב הרוסי "מיג" - מטוס אמון רוסי

חימוש צה"ל

כולל נשק חדיש וכבד

תערוכת חיל האויר

ההיסטוריה האוירית של המדינה - מ"הסרימוס" ועד ל"מיסטר", מטוסי בוכנה וסילון.

התעשייה הצבאית של ישראל

נשק - פצצות - באוקות - תחמושת - הדגמת ייצור נשק במקום.



התערוכה הצבאית הגדולה בתולדות המדינה

הערות-שוליים

שיעור בדקדוק פיליטי: עבר, הרה ועתיד של ממלכה שכנה...

... עבר הירדן, ירדן, ירדן לשעבר.

★ ★ ★

משלושה דברים מספר המלך חוסיין:...

... מה מדינה שלו, מדינה אשתו, ומדינה של ההיסטוריה.

★ ★ ★

תשובה שלא נתנה במשדר האחרון של "שלושה בסירה אחת"...

... מה זה ברווז עתונאי? ברווז שנמכר בשוק השחור על-גבי לבן.

★ ★ ★

מה שם ייקרא לפעולתו של טדי קולק בארצות-הברית, המכוננת לחידוש המענק?...

... קולקציה.

מה שמתוח — מתוח

תכנית אמנותית

(כל השמות שאינם מופיעים במעשייה זאת הם אמיתיים בהחלט)

יש בארץ חקין אחד, שהופיע בשעתו בתוכנית רדיו בפני הקהל, והיה אז צורך להביא את הסדרנים שיורידו אותו בכוח מהבמה — הוא רצה בכל כוחו לתח עוד מספר.

רק עברו כמה חודשים, ואותו חקין שינה את פרצופו. יום אחד התקיים בירושלים באולם תיאטרון כנס של העדי העובדים בעיר. אחרי שחייב יגאל אלון נאם על מקצוע המלחמה ומוכיר מועצת הפועלים משה ברעם נאם על המלחמה המקצועית, הגיע תור התוכנית האמנותית. הופיע אותו חקין, והפעם, לפי הכלל "וישמען ישורון ויבעט", הסתפק בתוכנית קצרצרה בלבד, לא שעה לאכזבת הקהל ומיהר למסעדת דגל לסעוד את לבו. החברה החליטה על נקמה מיידית, שתתואר להלן בארבעה פרקים דרמטיים.

פרק א.

חצי שעה לאחר שהחקין נכנס למסעדה, צלצל הטלפון וחמלצר הזמין את האנדר הנכבד לקבל את השיחה.

החקין: הלו! כן, זה אני. בבקשה?

הטלפון: כאן מדבר — — — מנהל מלון — — — שמעתי כי כבודו נמצא בירושלים וחשבתי שאולי יסכים להופיע בבאר של המלון שלנו.

החקין: אבל אין לי חליפה מתאימה להופעה כזאת.

הטלפון: אין דבר, זה בסדר. אצלנו זו לא בעייה להשיג חליפת ערב. וחץ מזה, אדוני בחדאי לא עירום. מה המחיר?

החקין: 75 ל"י. (בפחות מזה לא נאה לו.)

הטלפון: המממ... זה קצת יותר מדי... אני מציע 65.

החקין: אצלי לא עומדים על המקת. מחיר זה מחיר.

הטלפון: נו, אני מביין. אמן. טוב, הסכמנו. אם כן, להתראות.

החקין: להתראות.

(סודרו להתקשר עם האקורדיוניסט, עולה על מונית ומתרחק בחושך.)

פרק ב.

הטלפון במלון — — — מצלצל. מבקשים את מר — — — מנהל המלון.

הטלפון: מר — — — ? כאן מדבר שהילי, חברו של החקין — — — האם אדוני שמע עליו?

המנהל: כן, בחדאי.

הטלפון: הוא נמצא בעיר אחרי הופעה והוא שואל אם אדוני יסכים שהוא יופיע במלון, סתם ככה, ללא תשלום, למען החברה.

המנהל: בבקשה, נשמח מאד. למה לא?

הטלפון: אם כן, אנו נוסעים אליכם. להתראות!

המנהל: להתראות.

(מניח את השפופרת ומזדרז לתת למלצרים הוראות מתאימות.)

פרק ג.

לפני המסך טיפורה מעשה, מן הראוי להשיע במקום זה נזיפה חמורה באוזניו של מערכת "למחנכי בירושלים, בה אי אפשר היה למצוא באותו ערב אדם שיחיה מוכן להגן על ענייני הפרולטריון. למרות האזעקה הסלפונית, לא נפתר איש במערכת לעשות משהו נגד קיפוח האיש העובד ("אין לנו זמן בשביל דברים כאלה!") נדיבם יותר היתה מערכת "על המשמר", כפי שיתברר מיד.

הטלפון במערכת "על המשמר" מצלצל. איש המערכת מרים את השפופרת.

הטלפון: הלו! כאן מדבר חבר ועד הפועלים של מלון — — —

המערכת: כן, בבקשה.

הטלפון: ברצוני להודיע על שערורייה, העומדת להתחולל הערב במלון. זה עתה שמעתי את המנהל — — — אומר, שגודע לו כי החקין — — — נמצא בעיר ושהוא יסדר אותו ולא ישלם את שכרו לאחר ההופעה. אני חושב שאסור לתת לדבר כזה להתרחש.

המערכת: אז מה לעשות?

הטלפון: לפי דעתי רצוי שעתונאי יוהיר את המנהל — — — כי המרשה כולה תפורסם בעתון.

המערכת: טוב, אני אנש אליכם ואראה מה אפשר לעשות. בסדר?

הטלפון: בסדר.

פרק ד.

כותב טורים אלה אינו דומה למחברי התסריטים ההוליוודיים, שאינם משאירים שום דבר לדמיונו של הקורא. יספיק אם נציין, כי התפאורה של פרק זה, היא הבאר של מלון — — — בירושלים. את הסצנה עצמה יוכל כל אחד להבדיר לעצמו.

נו כדארה, יגשי

העולם הבא

בעריכת יחיאל גלי

מוזמנים משתתפים. הוצה בפרס של 10 ל"י השבוע הוא דן בן אהרון, ירושלים, המתבקש להודיע את כתובתו למערכת העולם הזה.

ואגדות הספרות העברית

לאה גולדברג מספרת, כי פעם ניגשה אל נתן אלתרמן, הראתה לו שיר של משורר צעיר שנדפס באחת הבמות הספרותיות וטענה בהתמרמרות, כי בתים שלמים הם גנובים.

משך אלתרמן בכתמיו ואמר: "בתים שכוונת שלמות!"

פתגם זו לטובה

מדור להיסופים של דברים

- שם נמשו בכספו. — טרדכי דן, תל-אביב
- טעים לחיק. —
- מלה בכלא, שתיקה בשיניים. —
- עוד לא עברה תקוותנו. — ד. ברדור, תל-אביב
- אחוז בזו, וגם מזו אל תנח ירך. —
- כי יצר לב האדם נערה מנעוריו. — ש. אשכה, תל-אביב
- אם אין אני לי, שמי לי. — איתן גוריון, צה"ל

טעות לצולם צודקת

8.30 מועדון הגן. (הארץ)
מרדכי דן, תל-אביב
מה... מה... מה... מבו.
לאחר 30 שנות נשואים. (הבקר)
שמואל רוט, גבעתיים
קול ששון וקול שמחה, קול חתן וקול קללה.
מספר הלומדים במכונות פדגוגיות. (הארץ)
אליק מג, חיפה
הפואימה הטכנולוגית
מחפש עבודה או אכידה חלקית. (ידיעות אחרונות)
רענן טל, צה"ל
כמו שנאמר בהגדה: אבודים היינו.



אתה כבר לא מזמין אותי לצאת לשום מקום...

צברינו חמודים ועוקצנים

בני מופי (4:6) תור-טהגן וכל הזמן חזר על המלים "חיים נחמן ביאליק, חיים נחמן ביאליק".

חיים נחמן ביאליק: "מיהו זה חיים נחמן ביאליק?"

מת: "את לא מכירה אותו?" ענה לי. "הוא אמו סימה טיבלום, תל-אביב"

עומרי שאל את אביו בשעת טיול בשדירת האקליפטוסים: "אבא, מי זה שתל את העצים הגדולים האלה?" "ירון", ענה אבא. "ירון?" התפעל עומרי. "יה, בטח היה לו כבד נורא."

קבוצת גנים

ד. גביר, "שאלתי את כתי בת ה'."

רופאת ילדים, ענתה דגניה. "מה פתאום?" "אם רק מראים לה את הלשון, הטבירה דגניה, היא תיכף לוקחת כסף." אביה משה רושצ'יק, תל-אביב

ענת נכנסה לחדר-האוכל ואמרה לי אחד החברים: "יותר אני לא אניד לך, נבלה! כי אבא שלי הסביר לי מה זה."

קייבין גינוסר

ל עז הקשיבה לחדשות ב"קול יש" ראל" ופתאום שאלה: "אלוהים מדבר ברדיו?" "מה פתאום?" שאלה אסא. "אחרת, ענתה יעל, מאין הם יודעים איזה מזג אוויר יהיה?"